

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 33-34 (2892-2893) 2005 AUGUST-RUGPJŪTIS 23 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIA N WEEKLY • tevzib@pathcom.com • Nr. kaina - \$1

Apie "Trojos arklių"

Kaip kas bevertintų Baltijos kraštų laisvinimą, kaip kas bemėgintų jo nuopelnus atseikėti, Vakaruose gyvenančių laisvų baltiečių žygiai – beldimaisi į sostinių duris, viešos ir išpūdingos "Juodojo kaspino" demonstracijos, įvairios petijijos ir amžina spaudoje nepriklausomybės atstatymo tema prisidėjo prie bendros kovos, kuri prasidėjo su nepriklausomų ir neutralumą paskelbusių Baltijos valstybių okupacija 1940-aisiais.

PO 65 metų, kai okupacijos liudininkų ir jos sužalotų žmonių gretos gerokai jau išretėjusios, vis garsesniu balsu ir dažniau pradeda nuskambėti klausimas: buvo okupacija ar jos nebuvo? Nemaža atsakymo ieškotojų dalis, užaugusi okupuotoje Lietuvoje, nieko baisesnio nepatyrusi, žinoma, tiesą stengiasi surasti archyvuose dokumentuose. O tų archyvų ir tų dokumentų yra visokių. Neapsiriksime pasakę, kad yra tikrų dokumentų ir klastotų; yra tikrų sutarčių ir prieštarių; yra parašų po atsišaukimais, kuriuose kalba saujelė pataikūnų tautos vardu; yra ir aiškinimų, kaip tautos naivuoliai, karjeristai ir išdavikai sutiko su viskuo, ką tik atėjūnas liepė daryti, savo sąžinę ir plačią visuomenę bandydami apraminti teiginiais, kad reikia "gelbėti" kas yra likę ir t.t. Ką tyrinėsi, tą ir rasi. Tyrinėdami okupantų paliktus dokumentus, laiškus, net įvairius leidinius, iš tikrųjų galime prieiti prie išvados, kad anuomet įvyko taikus, net odėmis apdailuotas Lietuvos įsijungimas į Sovietų Sąjungą, ir tai visiškai nepanašu į kokią nors okupaciją. O didieji to meto kolaborantai, kaip Vitkauskas, Paleckis, Gedvila ar Sniečkus, tampa herojais. O kad dėl jų ištikimo tarnavimo Maskvai nužudyta dešimtys tūkstančių labiausiai tėvynę mylinčių žmonių, nei sovietiniuose archyvuose, nei to laikotarpio spaudoje tiesos nėra už centą... Užtat minint Baltijos kraštų išlaisvinimo pastangas simbolizuojančią "Juodojo kaspino" dieną, pravartu prisiminti kai ką iš praeities.

HITLERIS, 1939 metais užsimojęs pulti Lenkiją ir norėdamas užsitikrinti Sovietų Sąjungos neutralumą, pasiūlė pasirašyti nepuolimo sutartį pažadant pripažinti Maskvai kai kurias Rytų Europos sritis. Bolševikai pasiūlymą priėmė, ir Maskvoje 1939 m. rugpjūčio 23 d. sutartį pasirašė užsienio reikalų ministrai Molotovas ir Ribbentropas. Prie sutarties buvo prijungtas slapto protokolai dėl įtakos sferų Rytų Europoje. Šis dokumentas atrišo rankas rusams, kuriems beliko atlikti taktinius ėjimus. Spaudimu ir pažadais supintose Maskvos derybose su Kaunu spalio 10 d. pasirašyta vadinamoji Savitarpio pagalbos sutartis, įvestos Lietuvon raudonarmiečių bazės, gražintas Vilnius kaip Stalino "dovana" ar mainai už "Trojos arklių". Tą keistą būklę vaizdžiausiai tada apibūdino vienas humoristas šūkiu "Vilnius mūsų, o mes rusų". Po pusmečio, neva norėdama apsaugoti iš bazių dingstančius karius, be jokio pagrindo apkaltinusi Lietuvos saugumą, pažėrusi įžūlių reikalavimų ultimatumą, 1940 m. birželio 15 d. Maskva įvedė kraštan neribotą skaičių kareivių, saugumiečių ir kt. Tuoj pat atsiuntė Lietuvai valdyti Dekanozovą, kuris su kelių kolaborantų pagalba suvaidino naujos vyriausybės sudarymą, surežisavo prisijungimo prie Sovietų Sąjungos komediją, suorganizavo pirmuosius trėmimus, žudymus, kankinimus. Tai tokia tiesa, apie kurią Maskva nekalba, nors turėtų, nes ir pats Dekanozovas vėliau antistalininkų buvo sušaudytas. Sakoma, kad Rusijos niekas niekada nesuprato. Anais laikais, kai reikėjo, ir Hitleris buvo draugas. Dabar Vašingtonas reikalingas. O mums, kaimynams, atsargumas ir budėjimas būtinas, kad vėl kas neužsimanytų įvesti antrąjį "Trojos arklių". Č.S.

Šiame numeryje

"Mes laisvės vaikai..." - 1,4 psl.

Mokslininko jubiliejus - 2 psl.

Judri svečio viešnagė - 3 psl.

Su pensininkais - ne džentelmeniškai... - 3 psl.

Palaimintojo iškilmės - 4 psl.

Pasaulis rūpesčių sukuryje - 5 psl.

Amerikos lietuvių fondo milijonai - 5 psl.

Pasaka iš gyvenimo - 8 psl.

Solisto žodis apie dainavimą - 9 psl.

Gyvosios archeologijos dienos - 10,11 psl.

"Mes - laisvės vaikai..."

Lietuvos moksleivių dainų, šokių, vaidybos, muzikos šventė

GENOVAITĖ GUSTAITĖ

Kaip džiugu buvo girdėti žiniasklaidoje po kelis sykius per dieną tokių skambų, tyrą balsų, skelbiančių: "Mes - laisvės vaikai", kviečiantį į moksleivių dainų šventės renginius liepos 4-6 dienomis. Pavadinti dainų šventę iš tikrųjų jie prasmingai apglėbė ir Valstybės dieną (liepos 6), ir įvairias vaikų meninės veiklos sritis: dailės darbų parodą (atidaryta LR seime), pučiamųjų instrumentų orkestrų, kaimo kapelių eitynes, folkloro ansamblių koncertus (senamiesčio gatvėse, Gedimino pilyje), moksleivių teatrų (Gedimino prospekte trijose vietose), techninės kūrybos (prie Baltojo tilto) pasirodymus, tautodailės darbų mugę (Sereikiškių parke), šokių šventę (Kalnų parke), ir dainų šventę (Vingio parke).

Lietuvos moksleivių švenčių istorijoje ši jau šeštoji, bet išskirtinė, nes pažymi valstybės nepriklausomybės 15-ąsias metines, todėl jos dalyviai taip pat išskirtiniai - jie nepriklausomos Lietuvos vaikai, pirmoji laisvės karta, be to, pirmoji, pažyminti Lietuvos narystę Europos sąjungoje. Laisvės kartos vaikų suvažiavo 21 tūkst. (besirengiančių buvo per 40 tūkst.). Skaičių įdomu palyginti su ankstesnių penkių švenčių skaičiais. Antai pirmojoje - 1964 m. - 24 tūkst., antrojoje - 1969 m. - apie 18 tūkst., trečiojoje - 1977 m. - 21 tūkst., ketvirtojoje - 1987 m. - 25 tūkst., penktojoje - 1997 m. - minint Lietuvos mokyklos 600 m. sukaktį, apie 20 tūkst. Taigi susidomėjimas nemažėja.

Šios šventės globėjas - Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus, organizatorius - Švietimo ir mokslo ministerija, šventės direktorius - Romualdas Kondrotas. Čiurlionio meno mokyklos direktorius; embemos (pelėdžiuko) kūrėjas - dailininkas Bronius Leona- vičius.

Apie šventės būtinumą, reikalingumą, jos visuomeninę pilietinę bei tarptautinę reikšmę kalbėjo organizatoriai spaudos konferencijoje birželio 28 d. Švietimo min. R. Motuzas pabrėžė tokių švenčių reikšmę ne tik mums, bet ir Europai, pasauliui, kuris pamato, kad "visa Lietuva dainuoja", ką pasaulis jau praradęs, kad "mes" esame "mes", dar saviti. Be to, tie, kurie rengiasi šventei, neturi laiko nusikaltimams; jei bus daug dainuojančių, šokančių, nereikės kalėjimų.

Nuo šių metų į šventės programą įtrauktos naujos vaikų meninės veiklos šakos: dailė, teatras, techninė kūryba.

Dailės darbų konkurse da-

lyvavo 1-12 klasių mokiniai iš visos Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklų, dailės studijų, meninės kūrybos centrų. Po pirmos atrankos į Vilnių suplaukė beveik 1000 darbų. Iš jų komisija atrinko 231 - jie ir buvo per šventę parodyti seimo rūmuose.

O teatrai, pasirodę Gedimino prospekte (pačioje pradžioje, prie Dramos teatro, po mūzom, savivaldybės aikštėje), vaidino ir pasakas, ir klasiką, ir

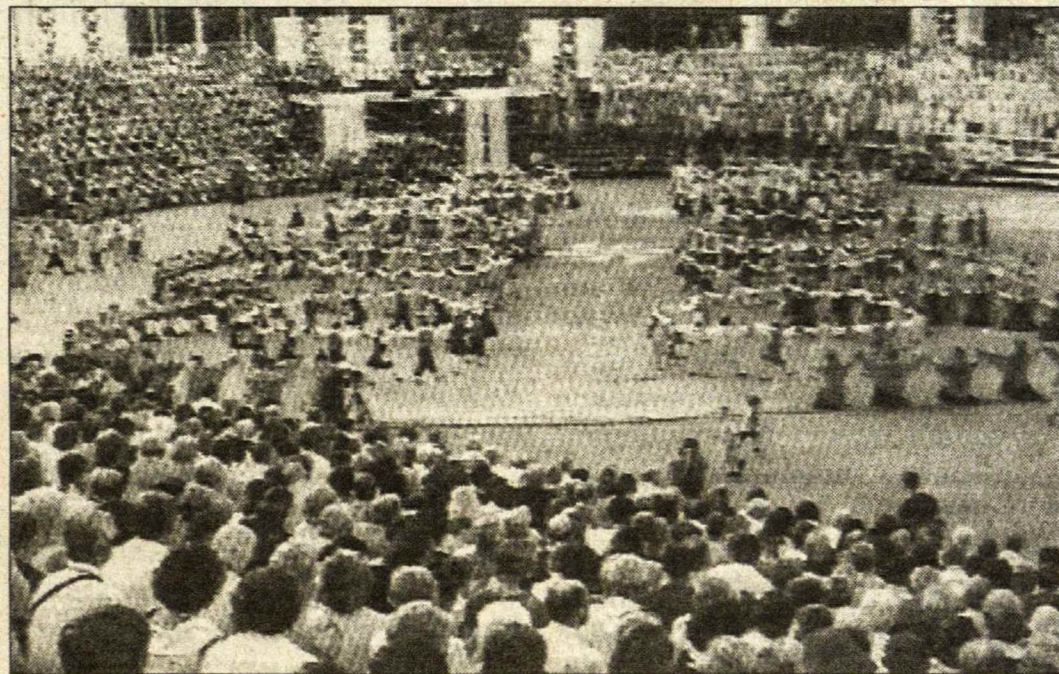

Lietuvos moksleivių dainų šventės ženklas - emblema

Lietuvos moksleivių šventėje liepos 4-6 dienomis šokių dieną Kalnų parke Vilniuje. Dalyvavo 4000 šokėjų

Nuotr. Lietuvos ryto

Lietuvos moksleivių šventėje šokėjai atlieka savo programą Kalnų parke Vilniuje

Nuotr. V. Kapočiaus iš Lietuvos ryto

pačių sukurtas temas, skambančias labai šiuolaikiškai, turinčias socialinės, visuomeninės reikšmės.

Iš daugelio labiausiai įsiminė du pastatymai: Šiaulių "Mantilijos" (modernaus teatro) suvaidintas *Ne viskas auksas, kas auksu žiba*, Ignalinos teatro "Iki", švenčiančio 15-tį, *Pasaulis be smurto* (vaidino vyresniųjų, 4-oji grupė).

Kitokio pobūdžio buvo Pauliaus Širvio mokyklos (Zarasai) jaunųjų suvaidinta *Raudonkepuraite*. Čia traukė, žavėjo šokanti, žaidžianti vaikystė (21 vaidintojas, visi apsivilkę juodomis eilutėmis; mergaitės su kasytėmis).

Tą patį vakarą prie Baltojo tilto moksleiviai rodė savo techninės kūrybos išmone: į dangų leido aitvarus, raketas, radijo

bangomis valdomus modelius. Gaila, dangus tai išmonei nebuvo maloningas - trūko vėjo (ypač aitvaram), netrūko lietaus...

Kitą dieną (liepos 5) Sereikiškių parke surengta tautodailės darbų mugė, čia pat koncertavo folkloro ansambliai. Nedidelė, kukli toji mugė, ne daug ir pirkėjų. Bet kokia miela, nes darbeliai (siuvinėti, megzti, tapyti, drožinėti, net austi; čia pat atgabentose staklėse sėdėjo tautiniais drabužiais apsivilkusi ne močiutė, o moksleivė - koks retas vaizdas) padaryti pačių ir parduodami pačių. O kai pavyksta už niekūtį iš pakulų nusiderėti 50 ct, šypsosi ir pirkėja, ir pardavėja - šeštokė iš Širvintų.

Nukelta į 4-ą psl.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3 Canada.

Tel. 905 275-4672 • FAX 905 290-9802

E-mail: tevzib@pathcom.com • www.tzib.com

Agreement No. 40012376 PAP Registration No. 09408. CPM 1001760.
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių, katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: vyr. red. prel. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė,
 Č. Senkevičius, techninė red. V. Tumosienė. Metinė prenumerata - \$50, rė-
 mėjo - \$60, garbės - \$70. Oro paštu į užjūrius - \$170, paprastu paštu - \$60.
 Amerikoj - JAV dol.

Keičiant adresą kreiptis į "TŽ" administraciją. Už skelbimų turinį redakci-
 ja neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasi-
 rašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland) is published weekly by the Li-
 thuanian Canadian R.C. Cultural Society "Žiburiai", Inc.

Subscriptions: regular - \$50, patron - \$60, sponsor - \$70 per year. Airmail
 overseas - \$170, regular mail overseas - \$60. US subscriptions are payable
 in US funds. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept.
 at mailing address given above.

We acknowledge the financial assistance of the Government of
 Canada, through the Publications Assistance Program (PAP),
 toward our mailing costs.

Mūsų mokyklos karžygiai

Juodaikių pagrindinės mokyklos 8 klasės mokinė Ieva Andrijonaitė

Vytauto Bukausko gimta-
 sis Juodaikių kaimas tada pri-
 klausė Girkalnio valsčiui, Ra-
 seinių apskrčiai (dabar Jurbarko raj.). Vytauto vardą jam tė-
 vai parinko turbūt artėjant 1930, t.y. Vytauto Didžiojo metams.

Vytautas Bukauskas savo išgyvenimus papasakojo drauge su kitais atsiminimų knygoje *Studentų byla*.

1990 m. kovo 11 dieną Lietuva pasiskelbė esanti nepriklausoma. Tai įvyko todėl, kad dar buvo gyva Tautos dvasia ir "Dubysos bangose, ir dangaus skliautuose", kaip sakė B. Brazdžionis. O Tautos dvasią visą laiką žadino ir dešimties tūkstančių tų drąsulių, kurie žuvo nelygioje kovoje su okupantu.

Deja, tų visų aukų tikslaus skaičiaus dar nežinome. Todėl labai svarbu įvardyti visas 1940-1990 metų aukas. Tai turi padaryti gyvieji.

Zvelgiant iš šių dienų realybės į priekari, kyla klausimas: kur dingio tas sąmoningas visuomenės aktyvumas, tas gražus bendravimas, tas noras dainuoti, groti, vaidinti? Visa tai dingio, lyg juodam demono sparnui mostelėjus. 1940 m. birželio 15 dieną Juodaikiiai tarsi apmirė. Buvo sumindyta žmonių iniciatyva.

V. Bukauskas atsiminimų knygoje *Studentų byla* prisimena: "Labai greit susigyvenau su savo nauja klase, nes tai buvo mano vienmečiai – artojų vaikai. Neretai Ariogalos gatvėse būdavo guldomi išniekinti nužudytųjų lavonai. Vienas Dievas žino, kiek iš jų buvo partizanų ir kiek nekaltų žmonių".

"Egzaminams rengiausi savo namuose. Naktimis slapstydavau, nes buvo nuogirdų, kad numatyta išvežti ir mūsų šeimą. Bet laimingai praėjo tas juodas debesis, išlaikiau abiturų egzaminus, atėjo laikas išsikurti. Po išleistuvių visa buvusioji aštunta klasė pasirašė slaptaį testamentą, apie kurį net ir mokytojai nežinojo. Testamente išsipareigojom visom galimom priemonėm kovoti dėl Lietuvos Nepriklausomybės ir dirbti jos naudai".

"Kai pasižiūri iš dabarties viršukalnės į tas jaunystės dienas, neretai nusistebi, iš kur atsirado tiek energijos, optimizmo ir kantrybės visa tai pakelti.

1950 m. vasarą Ariogaloje susirinkom visi vienuolika vaikų, jau studentų, iš pirmosios laidos ir nutarėm pradėti aktyvią antisovietinę veiklą. 1950 m. rudenį susirinkę Kaune, įkūrėme organizaciją, pavadintą Vieningąja darbo sąjunga (VDS). Galutiniai organizacijos tikslai – sukurti laisvą, nepriklausomą ir demokratinę Lietuvą. Supratome, kad tolesnis ginkluotas pasipriešinimas jau netikslingas dėl didelio aukų skaičiaus, kad reikia išsaugoti ateitį kuo daugiau gyvųjų tautos jėgų, kad tų jėgų jau paaukota pernelyg daug. Tačiau buvome įsitikinę, kad tos aukos nėra beprasmsės, kad jų reikšmė bus didžiulė. Buvo numatyta okupacijos laikotarpiu aktyviai dalyvauti pagrindinio spaudoje, žadinančioje ir šviečiančioje visuomenę, siekiant galutinio tikslo – Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo.

1952 m. vasaros pabaigoje gavome žinią, kad rezistencija nutarė nuo ginkluotojo pasipriešinimo pereiti prie ideologinės".

Vytautui Bukauskui teko nelaimė, o gal ir laimė pergyventi tokį skaudų ir reikšmingą Lietuvos istorijos laikotarpį.

Ankstyvoji vaikystė V. Bukauskui prabėgo prieškarinėje nepriklausomoje Lietuvoje. Tas laikotarpis (kaip jis sako) jo atmintyje išliko pats gražiausias ir ramiausias.

Nedalyvauti pasipriešinimo judėjime Vytautas Bukauskas negalėjo. Išgyveno sunkų Lietuvos merdėjamą okupacijos metais ir sulaukė tos valandos, kai Trispalvė suplevėsavo Vingio parke, Gedimino pilies bokšte ir prie kiekvieno namo. V. Bukauskas matė atgimusią Lietuvą, kai jos vaikai išsirikiavo Baltijos kelyje. Grėsmingomis Lietuvai dienomis Vytautas budėjo prie parlamento. Jis laidojo sausio 13-osios aukas. Niekada neabejojo pergale. Bukauskas sulaukė visapusiško Lietuvos nepriklausomybės pripažinimo.

– Ar gali būti kas maloniau žmogui, to siekiam ir apie tai svajojam? – sako Vytautas Bukauskas.

Tegul niekada neužgęsta lietuviška rezistencijos dvasia, tegul ji budi ir pažadina tautą, jei kas nors pasikėsins į jos LAISVĘ!

Mokslininko jubiliejus

Akademikui Mindaugui Strukčinskui – 80!

Lietuvos mokslų akademijos pirm. Zenonas Rokus Rudzikas sveikina sukaktuvininką prof. Mindaugą Strukčinską. Kairėje - MA vicepirm. Veronika Vasiliausienė Nuotr. V. Valuckienės

DANUTĖ LABANAUSKIENĖ

Lietuvos mokslo visuomenė pakiliai paminėjo garsaus Lietuvos botaniko fitopatologo, MA nario korespondento, profesoriaus Mindaugo Strukčinsko 80-ties metų gimimo sukaktį. Prieš mus jis atsivėrė kaip mokslininkas, pedagogas, mokslo organizatorius bei visuomenės veikėjas.

Jubilatas gimė 1925 m. birželio 25 d. Kaune. Visa jo vaikystė ir jaunystė prabėgo Joniškio rajone, Pavirčiuvės kaime pasiturinčių ūkininkų šeimoje. Jo tėvas Tomas Strukčinskas atsikėlė į Joniškio apylinkes 1900 m. ir 1922 m. susituokė su Ona Kotryna Šalčiūte (iš Prienų raj.), įžymaus tarpukario ekonomisto Petro Šalčiaus ir žinomo keliautojo Mato Šalčiaus seserimi. Jaunasis šių garšių vyrų seserėnas Mindaugas Strukčinskas, užaugęs 4 vaikų šeimoje, 1943 m. baigė Joniškio gimnaziją ir nusprendė studijuoti Lietuvos žemės ūkio akademijoje. Dar studijų metais jo diplominis darbas *Varpių jėgų veislių atsparumas* (vadovas prof. Jonas Bulavas) Lietuvos studentų darbų apžiuroje laimėjo pirmą vietą. Po studijų 1950 m. jis gavo mokslinio agronomo diplomą. Išvengęs tremties (jo tėvai pokario metu buvo ištremti į Kardo kaimą, Tangujos rajono, Irkutsko sritį), jis įstojo į Žemės ūkio instituto neakivaizdinę aspirantūrą.

Savo mokslinei disertacijai rinko medžiagą vos pradėjęs dirbti Lietuvos valstybinėje selekcijos bandymų stotyje Dotnuvoje, iš pradžių vyr. laborantu, o 1951-1956 m. Fitopatologijos laboratorijos vedėju. Jis pirmasis Lietuvoje ėmė tirti ir diegti žemės ūkio organinius herbicidus ir 1955 m. apgynė kandidatinę (dabar mokslo daktaro) disertaciją *Žieminių kviečių pašaknių ligos Lietuvos TSR ir priemonės jų nuostoliams sumažinti* (vadovas prof. Antanas Minkevičius). Pagrindinė mokslo sritis, kurią pasirinko, – fitopatologija (augalų ligos). 1956-1960 m. M. Strukčinskas – Lietuvos Žemdirbystės instituto vyr. mokslinis bendradarbis, 1957-1960 m. Lietuvos žemės ūkio akademijos vyr. dėstytojas. Žemės ūkio akademijoje mokslininkas skaitė fitopatologijos

kursą ir toliau rašė apie daržovių ir lauko kultūrų sėklų bei-cavimą, pašarinių žolių parazitinius grybus. 1960 m. jis įsidarbino Lietuvos MA Botanikos institute ir 1974 m. sėkmingai apgynė jau kitą disertaciją *Parazitinė ankštinių augalų mikoflora Lietuvoje ir kai kurių jos rūšių biologinės savybės*, už kurią jam buvo pripažintas biomedicinos mokslų habilituoto daktaro laipsnis. Kaip fitopatologas daugiau kaip 25 metus jis tyrinėjo augalų ligas ir nustatė įvairių mikromicetų rūšis, iš kurių 50 – naujos Lietuvoje. Botanikos institute jis išdirbo nuo 1960 iki pat 1993 m. ir dabar tebėra šio instituto neetatinių mokslinių bendradarbių.

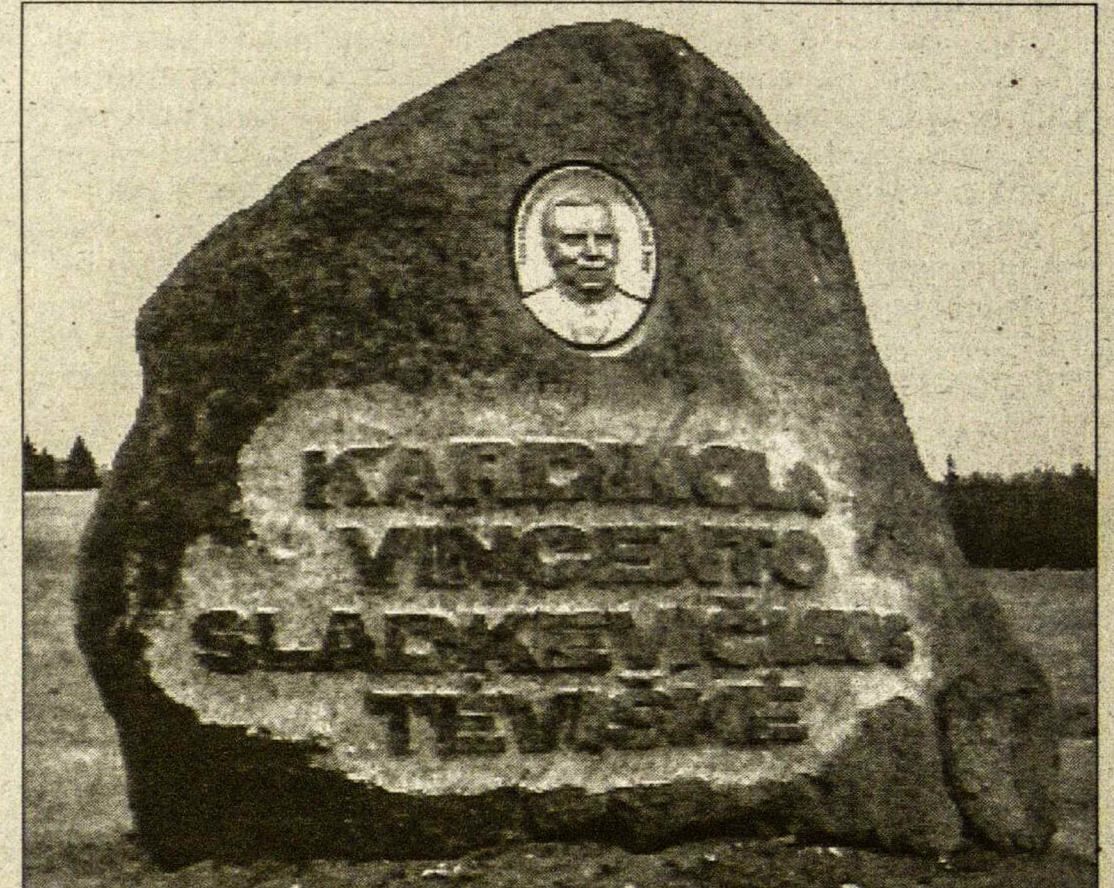
Prof. M. Strukčinskas pasižymėjo kaip pedagogas, dėstytojas, mokslinių darbų vadovas bei jų organizatorius. Jo vadovaujamoje Fitopatogeninių mikroorganizmų laboratorijoje buvo paruoštos ir apgintos 31 kandidatinė, 2 daktarinės disertacijos (iš jų 17 jam vadovaujant).

Šalia mokslinės organizacinės veiklos didžiausi prof. M. Strukčinsko nuopelnai priklauso gamtos mokslui. Jis paskelbė per 400 straipsnių, parašė 2 monografijas, yra 11 veikalų bendraautorius, įvairių mokslinių leidinių redaktorius bei recenzentas.

Kita jo veiklos kryptis – mokslo istorijos apybraižos apie iškilus gamtininkus, atskiras asmenybes. Akad. M. Strukčinsko plunksnai priklauso straipsniai, paskelbti Lietuvos periodikoje apie išžymius Lietuvos mokslininkus-gamtininkus, ištremtus į Sibirą. Tai būvę LŽŪA rektorai prof. Juozas Tonkūnas, prof. Vincas Vilkaitis, dėstytojas Mečys Žemaitis. Yra jo publikacijų ir apie tuos, kurie istorijos posūkyje priverstinai pasitraukė į Vakarus. Tarp jų buvęs žemės ūkio ministeris prof. Jurgis Krikščiūnas, augalininkystės tyrinėtojas ir filosofijos dr. Bronius Povilaitis ir kt.

Profesoriaus iki šiol garsėja ir kaip savo giminaičio ekonomisto, akad. Petro Šalčiaus (1893-1958) archyvo globėjas. P. Šalčiaus archyvą jis perdavė Vilniaus universiteto bibliotekos rankraščių skyriui.

Lietuvos mokslų akademijos biblioteka birželio pradžioje surengė jubiliejinę prof. Mindaugo Strukčinsko mokslo darbų parodą. Į jubiliejinę parodą atidarymą susirinko Lietuvos mokslo ir visuomenės veikėjai, profesoriaus bendradarbiai, buvę jo mokiniai, draugai ir kraštiečiai. Profesorių tądien iškilmingomis kalbomis bei nuoširdžiais sveikinimais pagerbė Lietuvos mokslų akademijos pareigūnai.

Kardinolas Vincentas Sladkevičius tėviškėje, Kaišiadorių vyskupijoje, įrengiamas Rožinio kelias su atitinkamomis koplytėlėmis. To kelio dalis - šis akmuo su kardinolo atvaizdu ir iškaltais raidėmis

Judri svečio viešnagė

Žurnalistas A. Vaškevičius Dėdės Samo žemėje

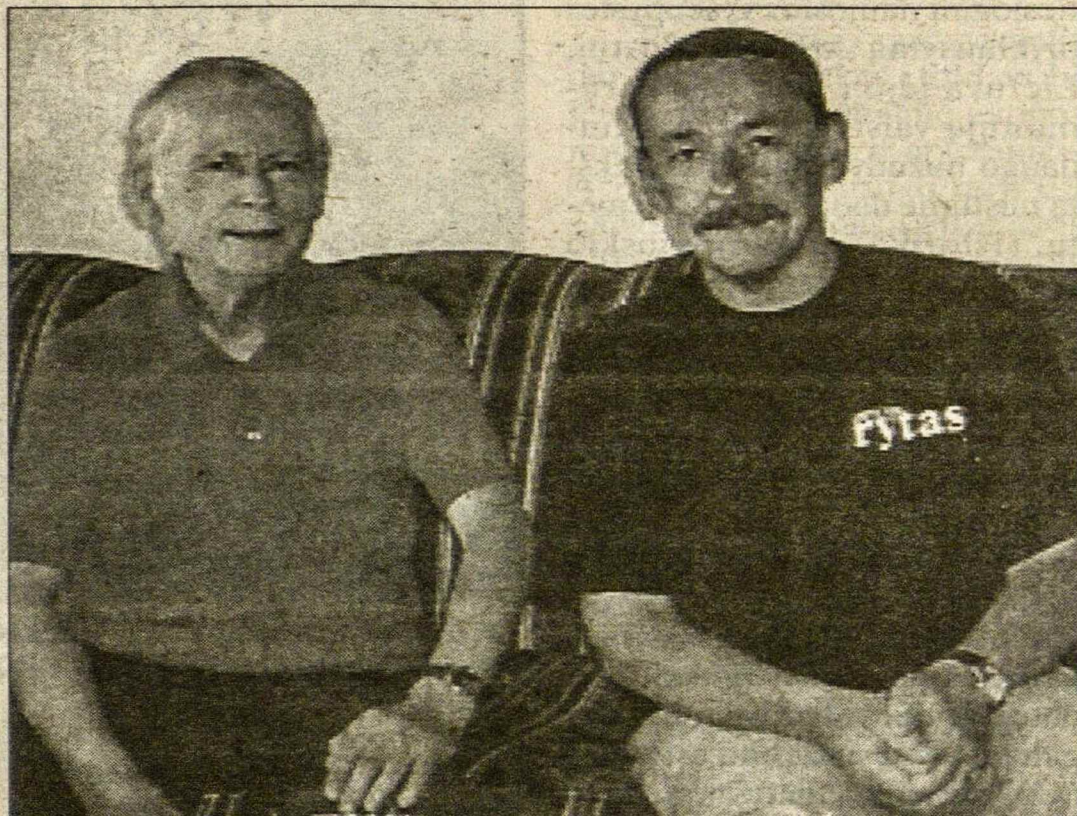
EDVARDAS ŠULAITIS

Nors Lietuvos ryto dienraščio korespondentas Marijampolėje Algis Vaškevičius Amerikoje praleido tik tris savaites, bet per tą laikotarpį jis tiek daug pamatė ir išgirdo, kad galėtų parašyti storą ispūdžių knygą.

Taip jis mums kalbėjo savo viešnagės pabaigoje, kai žurnalistą sutikome Lemonte, kur jis dalyvavo Lietuvių fondo surengtoje spaudos konferencijoje ir viešėjo svetinguose JAV LB Vid. Vakarų apyg. pirminkės Aušrelės Sakalaitės namuose.

Svečias iš Lietuvos pervažiojo beveik visą platųjį Š. Amerikos kontinentą – nuo rytų iki vakarų. Pradžioje jis savaitę pabuvojo Niujorke ir jo apylinkėse. Tada leidosi į vakarus – Arizoną, New Mexico ir kt. valstijas. Čia jam didžiausią ispūdį padarė indėnų gyvenvietės Navajo vietovėje.

Jeigu ten jam su savo tautiečiais nebuvo daug galimybių bendrauti, tai jis jų nemažai sutiko paskutinę savaitę Čikagoje bei jos apylinkėse. Čia jis sutiko ir nemažai spaudos darbuotojų,

Lietuvos ryto korespondentas A. Vaškevičius iš Lietuvos savo viešnagės metu Amerikoje su žurnalistu Edvardu Šulaičiu

lankė redakcijas, lietuviškus renginius, stebėjo lietuvių veiklą iš arti.

Kadangi A. Vaškevičius JAV viešėjo tik antrą kartą, ir pirmasis vizitas buvo labai trumpas, tai šį kartą jis stengėsi kuo daugiau pamatyti bei išgirsti, nes kito apsilankymo Dėdės Samo žemėje gali pris-

eiti ilgai laukti. Svečias džiaugėsi pasimatęs su Lietuvių fondo darbuotojais, ypač jo steigėju dr. Antanu Razma, LB tarybos pirm. Vytautu Kamantu bei kitais, apie kuriuos buvo skaitęs tik spaudos puslapiuose.

A. Vaškevičius pamatė ir garsiąjį Čikagos skerdyklų vartus, kur darbavosi tūkstančiai lietuvių praėjusio šimtmečio pradžioje, dalyvaudamas šimtmečio minėjimo Upton Sinclair romano *Džiunglės* iškilmėse.

Jis džiaugėsi, kad turėjo progą Lietuvoje sutikti dosnią Čikagos lietuvių, dail. Magdaleoną Birutę Stankūnienę, kuri Marijampolės Kultūros namų remontui paskyrė net 100 tūkst. dolerių. O Čikagoje marijampolietis žurnalistas jautėsi laimingas sutikęs vietos lietuvių darbuotoją A. Sakalaitę, kuri svečią globojo jo vizito Amerikos lietuvių sostinėje metu.

Lietuvių fondo spaudos konferencijoje. Iš k.: Sigita Balzekienė – valdybos pirm., žurnalistė Aldona Šmulskštienė ir žurnalistas iš Lietuvos Algis Vaškevičius. Nuotr. E. Šulaičio

Su pensininkais – ne džentelmeniškai...

ANTANINA GARMUTĖ

Kadaise skaitėme prancūzų klasiko knygą *Dama su kamelijomis*. Šiandien Lietuvoje sutinkame tik vaizduojančius tos rūšies damas ir džentelmenus. Jų elgesys, deja, kitoks.

I vieno miesto "kamelinę" vaistinę užėinu įsigyti vaistų. Salės viduryje stovi aukšta, liesa pensininkė ir proverbsmiu šaukia: "Ak jūs, pižonai, vagys! Ko reklamuojatės, iš radijo neišlandant? Dvidešimt litų nusuko!"

- Nenorėk, močiute, dykai vaistų gauti, - aiškino jaunas, vikriai už prekystalio lakstantis vaistininkas. Ir jo kolegė, jauna mergina piktinosi: "Koks vargas su tais seniais! Tik pagalvokit, kaip reikia dirbti: namie nepasiskaičiuoja, kiek kainuos vaistai, o paskui akis drasko!"

- O ar mes turim kainininkus? Kaip pasiskaičiuot, jei vaistai kasdien brangsta? Parėjau, pasiskaičiavau, pamaciau: iš dėžutės, kurioje buvo 200 tablečių ir kuri kainavo 77 litus, man atpylė 50 tablečių ir paėmė 38 litus. Taigi davė ketvirtį dėžutės, o paėmė už pusę! Aš matematiką universitete dėščiau, skaičiuoti moku...

- Nepaisyk niekų, - atkirto jaunuolis. - Mes pilam į krūvą iš kelių dėžių, didelių ir mažų, o paskui paimam pagal pasiskaičiuotą vienos tabletės kainą. - kaip ungurys ant keptuvės raitėsi vyrukas.

Moteriškė teisybės nerado.

Žiniasklaida dažnai skelbia, jog Lietuvos valdžia mažomis pensijomis ir dideliais mokesčiais vykdo pensininkų genocidą. Niekas nereaguoja. Valdžios pėdomis seka visų lygių darbuotojai, ir jų niekas nesutramdo. Esmė ta pati: silpniausiūs skriausti lengviausia. Neseniai sugautas 7 pensininkų žudikas vaipėsi televizoriuje, kad palengvinęs valstybei: "Mažiau pensijų reikės mokėti!"

Turtingose Lietuvos parduotuvėse – "Mediose", "Minimose" ir "Maksimose" kamelijų tipo grobuonims irgi sekasi. Vienos savaitės asmeninė patirtis buvo tokia.

Pirmadienis. Tarp kitų maisto prekių pasiimu 4 bandeles, pačias pigiausias. Kvitas, praėjus pro kasą, atspaus-tas neįžiūrimu rašalu, o namuose padidinamasis stiklas parodo, jog nusipirkau dvigubai brangesnes bandeles.

Trečiadienis. Kitoje par-

duotuvėje perku kruopų, mil-tų ir kitokių prekių ir vėl 4 pi-gias bandeles. Namuose išryškėja, kad sumokėjau už 4 ke-palus duonos! (Vagystės suma – 12 Lt).

Penktadienis. Atsiskaity-dama už prekes, kurių vertė 10 litų, paduodu 20 litų bank-notą. Kasininkė neduoda jo-kios grąžos ir įžūliai sako, jog aš daviau 10, o ne 20 litų! Ešą vis kasoje 20 litų banknoto iš vis nėra gauta! Kilo triukš-mas. Atėjo vedėja, "areštavo" kasą. Darė reviziją. Banknotą rado. Teisybė atstatyta. O svei-kata? Ar kiekvienam tai pa-keliama? Vengiant tokių įvy-kių, išieitis viena: vargšas pen-sininkas, kurio amžius užrašy-tas jam ant kaktos, turi pirkti tik po vieną prekę ir kasdien apvaikščioti daugybę pardu-tuvių...

Rašant šį straipsnį, klaus-iausi respublikinio radijo. Buvo kalbama apie svarbius dalykus. Įdomu, kad į valstybi-nių vertybių sąrašą vienas pen-sininkas prašė įtraukti "bent 50 nuošimčių teisingumo, kad pensininkai būtų laikomi nors pusiau žmonėmis..." Nes kas galėtų nuginčyti, kad jie – ne tie patys žmonės, kurie labiau-siai nusipelnė Lietuvos vals-tybei?

SAVAITĖ LIETUVOJE

Svarsto euro įvedimą

Rugpjūčio pradžioje mi-nisterio pirmininko Algirdo Brazausko vadovaujama Euro įvedimo koordinavimo komi-sija pradėjo svarstyti pagrindi-nius euro įvedimo principus. Tikimasi, kad rudenį bus pa-tvirtinta jo įvedimo programa. A. Brazauskas pabrėžė, kad brangstantis kuras bei kiti ekonomikos ištekliai nesu-trukdys Lietuvai atitikti Mast-richto sutartyje numatytų kri-terijų infliacijai.

Lietuvos banko nuomo-ne, infliacija Lietuvoje Mast-richto kriterijų viršijo dar bal-andžio mėnesį. Kitų finansi-ninkų teigimu, mažai tikėtina, kad artimiausius kelerius me-tus infliacija Lietuvoje mažės. Mastrochto infliacijos kriteri-jus – tai trijų Europos sąjun-gos valstybių, kuriose inflia-cija yra mažiausia, infliacijos vidurkis, padidintas 1.5%.

Gyventojų pasitikėjimas

Rinkos ir viešosios nuo-monės tyrimų firmos "Baltijos tyrimai" liepos 21-26 d.d. at-liktos apklausos duomenimis, Lietuvos gyventojai labiausiai pasitiki Lietuvos banku – 64%, Bažnyčia – 64%, žinia-sklaida – 61%, krašto apsauga – 60%, "Sodra" – 58%, Kons-tituciniu teismu – 54%, presi-dento tarnyba – 53%, savival-dybėmis – 46%, komerciniais bankais – 43% ir Valstybės sienos apsaugos tarnyba – 42% apklaustųjų.

Likusiomis 10 institucijų iš 20 vertintų šalies gyventojai labiau nepasitiki negu pasiti-ki. Labiausiai nepasitikima seimu – 72%, vyriausybe – 61%, policija – 60%, teismais – 59% ir muitinėmis – 57%. Jomis nepasitiki daugiau negu pusė apklaustųjų. Per mėnesį nuo birželio apklausos labiau-siai sumažėjo pasitikėjimas prezidento tarnyba – 3%. Nuo ankstesnės apklausos padidė-jo pasitikėjimas Valstybės sie-nos apsaugos tarnyba 4%, Lietuvos vyriausybe ir žinia-sklaida – 3%.

Prezidentui – jaunimo premija

Lietuvos prezidentui Val-dui Adamkui Lietuvos jauni-mo organizacijų taryba (LiJOT) rugpjūčio 11 d. įteikė labiausiai jaunimui nusipelnusio metų politikos premiją. Prezidentas, susirūpinęs gy-ventojų patriotizmo stoka, per susitikimą su jaunimo politi-nių visuomeninių organizacijų vadovais domėjosi, kaip būtų galima įveikti Lietuvą apėmu-sią moralinę krizę.

Lietuvos krikščionių de-mokratų jaunimo sekcijos pir-mininko Mindaugo Lingės manymu, ugdant patriotišku-mą itin svarbus ne tik vertybi-nis pagrindas – šeimoje išug-dytos vidinės nuostatos, mo-kyklos vaidmuo, istorijos pa-mokose gaunamos žinios, bet ir socialiniai bei ekonominiai veiksniai.

Susitikimas surengtas Tarptautinės jaunimo dienos

išvakarėse. Dalyvavo taip pat ir jaunimo organizacijos "Darbas", Jaunųjų konserva-torių lygos, Lietuvos socialde-mokratinio jaunimo sąjungos, Lietuvos liberalaus jaunimo, Valstiečių ir Naujosios de-mokratijos partijos jaunimo komisijos, Lietuvos jaunųjų socialliberalų sąjungos, Libe-ralų demokratų partijos jauni-mo komiteto, Lietuvos jaunų-jų centristų judėjimo, skautų bei ateitininkų atstovai.

Išvežė berilį

LGTIC žiniomis, Ūkio ministerija Lietuvos teisėsau-gininkams įtarimų keliančiai Rusijos firmai slapta leido iš-vežti beveik 4 tonas branduo-linių ginklų gamyboje naudo-jamo berilio, kurį specialios tarnybos Vilniuje buvo sulaikiusios dar 1993 m. Jeka-terinburgo firmai AMI pri-klausantis berilis į Lietuvą bu-vo atgabentas 1992 m. su rei-kiamais dokumentais. Kelis kartus bandyta išvežti berilį iš Lietuvos, gauti valdžios leidi-mą, dar 2003 m. Ūkio ministe-rija nepripažino pateiktų do-kumentų, kurie buvę "įtartini", juos pateikusi rusiška imonė.

Dienraštis *Respublika* tei-gia, jog šiomet Ūkio ministe-rja tapo labai palanki berilio savininkams, Valstybės saugu-mo departamentas (VSD) ne-beįžvelgė nieko įtartino, do-kumentai sutvarkyti. Ministe-rio Kęstučio Daukšio many-mu, viskas padaryta pagal įstatymus. Berilį saugojęs Tur-to bankas, anksčiau reikala-vęs, kad rusai sumokėtų už krovinio saugojimą ir tik tada pasiimtų metalą, dabar suma-žino berilio saugojimo kainą ir atsisakė reikalavimo dėl iš-ankstinio apmokėjimo. Berilio išgabenimo aplinkybėmis domisi JAV ambasada Lie-tuvoje.

Vilkiną vandenvałą

Lietuvos prezidentas Val-das Adamkus rugpjūčio 10 lankėsi Kauno rajone, Marve-lėje, kur planuojama statyti Kauno biologinio vandens va-lymo įrenginius. Jis domėjosi, dėl kokių priežasčių užsitiesė ne tik antram pagal dydį šalies miestui, bet ir visai Lietuvai svarbaus objekto statyba. Kaip praneša LGTIC, išklau-sęs pareigūnų paaiškinimų, prezidentas pažymėjo, kad procesas vilkinamas dėl biu-rokratinių kliūčių, tos pačios priežastys trukdo ne tik pra-dėti vandenvalos įrenginių statybą, bet ir apskritai prisi-deda prie menko ES lėšų, skir-iamų aplinkosaugos projek-tams įgyvendinti, įsisavinimo. "Nesuvokiama padėtis, kuomet pinigų yra, tačiau nesuge-bama jais pasinaudoti", sakė V. Adamkus.

Nuo sėkmingo šio pro-jekto įgyvendinimo priklaus-o ne tik Nemuno ir Kuršių mari-ri, bet ir Baltijos jūros eko-loginė būklė. Lietuva yra įsi-pareigojusi EK užtikrinti ko-kybišką vandens ir nuotėkų valymą. RSJ

• Didingas vadovas yra ne tas, kuris stengiasi kitus pasiglemžti savo tarnybon, o tas, kuris ieško būdų, kaip tarnauti kitiems.

(Oswald Sanders)

“Mes - laisvės vaikai...”

Atkelta iš 1-mo psl.

Vakare didysis šventės renginys – šokių diena Kalnų parke. Žmonių pilna, prie kasų ilgiausios eilės (vis nėra laiko nusipirkti iš anksto...). Kaip rašė spauda, neišeistas buvo ir kardinolas, kuris pakvietimo neturėjo, o eilė stovėti dėl biilieto nenorėjo...

Renginys, pavadintas “Jaunystės vėjas”, teatralizuotas koncertas, kurio pagrindinė tema – mokykla, praėjo puikiai. Palankumu jį supo vakaro grožis, dangus (nelijo) ir prezidentas Valdas Adamkus, pasveikinęs keliais prasmingais sakiniais. “Didžiujamės Jūsų dovana nepriklausomybės sukakčiai – taip išreiškiate savo meilę Lietuvai. Sukelkite tą jauną vėją, kad pasiektų kiekvieną širdį, kiekvieną kampelį”. (Po kalbos Ekselencija apdovanotas puokšte gėlių ir ilgais plojimai).

Šokis, muzika, daina – viskas skirta mokyklos gyvenimui atskleisti. Po vaikystės, jos žaidimų (Lopšinės, Gaidžiukų, Vėjo malūnėlių), kelias atveda į mokyklą, kur pamokos, pamokos – literatūros, muzikos, istorijos, gamtos, geografijos, chemijos, dailės... Viena už kitą įdomesnės, išradingesnės. Pavyzdžiui, geografijos pamoka. Skaitovas skelbia, kad Odisejo senoji Itakė sukūrė savo Sirtakį! Šokis, o koks šokis – kiek jam ritmo, grakštumo, lengvumo. (Geografijos pamokos kūrėja kaunietė – Z. Vaškelienė). Skaitovas aiškina vieneto reikšmę: ne toks jis blogas, nes viena yra motina, viena tėvynė, viena

širdis ir viena meilė. Ateina egzaminai, paskutinis skambutis ir... sudie mokykla. “Sudie mokykla, mes tavo vaikai”. Sukasi didysis valsas.

Naujai suvoktas, plaukte plaukęs, sklandus renginys kupinas jaunystės polėkio, svajonės, išreikštos garsais, spalvomis, judesiu, prasmingu žodžiu baigėsi. Štai vyriausieji vadovai, kurių darbas, išmonė, kantrybė nulėmė grožį, prasmę (“mes” esame “mes”), sėkmę: Romualdas Kondrotas (šventės direktorius), Vygantas Kazlauskas (režisierius), Alfredas Kondratavičius (kūrybinės grupės vadovas), Vidas Drėgva (dailininkas), Saulius Prusevičius (muzikinis vadovas), Snieguolė Einiškytė (šventės koordinatore), Gražina Kasparavičiūtė (pastatymo dalies vadovė), Petras Štanovas (styginių instrumentų vadovas), Ričardas Sviackevičius (akordeonininkų vadovas), Rimantas Pašiūnas (saksofonininkų vadovas), Petras Skirmantas (baleto grupių vadovas), Vidas Bareikis, Simona Paciukonytė, Juozas Šalkauskas (teatralizuoto koncerto vedėjai).

Liepos 6-oji buvo dviguba šventė: moksleivių šventės renginiai sutapo su Valstybės dienos renginiais. Ta proga Mišias katedroje aukojo vysk. J. Tunaitis. Pradėdamas pamokslą, pasveikino Prezidentą, visus svečius, kurių, ypač vyriausybės, seimo narių, nesimatė, trūko (kai kuriems į Karaliaučius arčiau, negu į katedrą...). O pamokslas buvo visai istorinis, pradėtas nuo pirmųjų bandymų Lietuvą krikštyti, nuo Mindau-

go pastangų pasiekti krikštą, tiesioginį naujosios vyskupystės priklausymą Apaštalo Sostui. Lietuva įėjo į Europos karūnuotųjų valstybių tarpą. Mindaugo nužudymas tautos krikštą nustumė daugiau nei 100 metų. (Istoriko Zenono Ivinskio nuomone, Mindaugo žūtis – didžiausia Lietuvos nelaimė per visą jos gyvavimo laikotarpį).

Vakare (liepos 6 d.) paskutinis moksleivių šventės renginys – Dainų diena. (Dangus jai toks nepalankus).

Dar spaudos konferencijoje Dainų dienos meno vadovas Raimondas Katinas pasidžiaugė labai pakilusiu moksleivių chorų lygiu. “Širdį spaudė, negalėjom visų sutalpinti estradoj. Septynmečiai, aštuonmečiai, kaip norėjo, kaip veržėsi į Vilnių, į šventę”. Iš 400 chorų (pirmojoje šventėje – 220 chorų, 14854 dainininkai; antrojoje – 171 choras, 11447 dainininkai; trečiojoje – 239 chorai, 12474 dainininkai; ketvirtojoje – 376 chorai, 13563 dainininkai; kiek penktojoje – informacijoje nenurodoma) atrinkta 15 tūkst. Kyla šventės vėliava, ir tie tūkstančiai, laisvės vaikai, tyrais, skaidriais balsais gieda Tautinę giesmę. Po jos Švietimo min. R. Motuzas kreipėsi į šauniuosius šventės dalyvius: “Jūs netrukus pranešite Europai, pasauliui apie Lietuvos meilę dainai. Tai unikalų, tai neturi atitikmens. Buvome ir esame dainuojanti tauta”. Iškilmingai skelbia Dainų dienos atidarymą. Giedamas kitas himnas, sukurta šiai šventei, pavadintas *Trispalvė šviesa* (muz. Gintauto Abariaus, eilės Alberto Anta-

Lietuvos kardinolas A.J. Bačkis susitinkantis su nuotr. V. Kapočiaus iš Lietuvos ryto

navičiaus, diriguoja Raimondas Katinas). O toliau įvairaus amžiaus chorų programa, pajavairinta pučiamųjų orkestrų tarpais.

Beveik visa Dainų šventės programa nauja, sukurta 15-čiui pažymėti. Iš jos išplaukė pavadinimas (“Mes – laisvės vaikai”), pagrindinės programos savybės – patriotiškumas, tautiškumas, atsispindėjęs muzikoje, žodyne. Ne viena daina skambėjo ir pagal Just. Marcinkevičiaus eiles. Tokia buvo mažųjų, jaunučių chorų dainuojama *Gimtoji kalba* (muz. S. Šiaučiulio, dir. I. Bajoriūnienė). *Leisk pažiūrėti į šitą versmę gyvos kalbos, gyvų širdžių. Arba Tėviškės dainos* (muz. L. Vilkončiaus, dir. K. Plančiūnas).

Ašara Dievo aky, Lietuva, ką tu veiki? Dainų šventės vyriausieji vadovai: Romualdas Kondrotas (šventės direktorius), Raimondas Katinas (me-

no vadovas), Albinas Kučinas (pučiamųjų orkestrų meno vadovas), Aidas Giniotis (režisierius), Ramunė Skrebūnaitė (dailininkė), Valius Staknys (pradžios apeigų režisierius).

Septintoji dainų šventė turėtų įvykti 2009 m., kai Vilnius taps Europos kultūrų sostine, kai Lietuva džiaugsis savo vardo 1000-čio paminėjimu. Kartu su poetu norėtusi paklausti: “Ašara Dievo aky, Lietuva, ką tu veiki? Ką tu iki to laiko nuveiksi, kur nueisi, kas tave ves?...”

Rašytojas negali nematyti, kad religijos jėga, ypač tikėjimo į apreiškimą, šiandien yra silpnesnė kaip bet kurioje žmonijos istorijos epochoje. Vis daugiau ir daugiau vaikų auga be tikėjimo į Dievą, be tikėjimo į atlygį ir bausmę, į sielos nemirtingumą ir net etikos galiojimą. (Nobelio premijos laureatas Isaac Bashevis Singer)

Marijampolė. Liepos 17-ąją baigėsi Palaimintojo Jurgio Matulaičio, MIC, atilaidų aštuondienis. Šv. Arkangelo Mykolo bazilikoje jį tarsi apvainikavo (šventinės) iškilmės. Mišioms vadovavo apaštalinis nuncijus. Su juo Eucharistinėje aukoje dalyvavo Kauno arkivyskupas S. Tamkevičius, SJ, ir 6 vyskupai.

Pradžioje nuncijus padėkojo už pakvietimą ir visus dalyvaujančius paragino melstis, kad arkivyskupas Jurgis Matulaitis būtų paskelbtas šventuoju. Svečias šv. Mišių metu vartojo lotynų kalbą. Atitinkamas vietas lietuviškai įterpė Vilkauskio vyskupas R. Norvila ir kiti hierarchai.

Palaimintojo iškilmės

Pamoksle nuncijus plačiai nagrinėjo šv. Evangeliją apie gerojo šeimininko dirvą, priešio pāsėtąsias rauges, angelų vaidmenį surenkant jas sudegimui. Daug dėmesio buvo skirta tvirtų katalikiškų šeimų pasiskirčiai.

Pilnutėlėje bazilikoje įsiviešpatavo pamaldumas, įsijautimas į šv. Aukos prasmę. Pakiliai giedojimo sujungti Č. Sasnausko ir Sumos chorai, diriguojant M. Radzevičiui. Daugelis žmonių, įvykdžiusių nustatytas sąlygas, pasinau-

dojo proga šį sekmadienį (kaip ir VII.10 bei 12) gauti visuotinį nuodėmių atleidimą.

Labai gausiai tikintieji dalyvavo šventinėje procesijoje, kurios priekyje – vyskupas, keletas kunigų, o po baldakimu su Švč. Sakramentu ir nuncijus.

Vyskupas R. Norvila itališkai padėkojo šv. Sosto pasiuntiniui už atvykimą, aukštiesiems dvasininkams ir broliams kunigams už solidarumą su Palaimintuoju.

Ganytojas pakvietė visus agapei į kunigų seminarijos sodelį. O prieš tai gražiai darniai skambėjo himnas į Šv. Dvasią, litanija ir atitinkamos maldos prie altoriaus koplyčioje su Palaimintojo palaikais.

Agapės pradžioje tarp šurmuliuojančių marijampoliečių, atvykusių iš kitų Lietuvos vietovių maldininkų galėjai pamatyti nuotaikingai bendraujančius visus dvasininkus. Po to dar ilgai mezgėsi pažintys, liejosi išpuodžiai, giesmės, dainos. Linksmi grojo kaimiškoji Metelių kapela. Vingriai sukosi poros, rateliai – sudedamoji gražios pabaigos dalis.

Jeronimas Šalčiūnas

Palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaičio, MIC, amžinojo poilsio vieta Marijampolėje - kairėje Šv. Arkangelo Mykolo bazilika; viduryje - Palaimintojo relikvijos; dešinėje - altorius su Palaimintojo palaikais

KANADOS ĮVYKIAI

Nauja gubernatorė

Paskirta generalinė gubernatorė Michaelle Jean dar neprisaikdinta. Priesaika įvyks rugsėjo 27 d., kai ji paims pareigas iš Adrienne Clarkson. Šiuo metu betgi viešai skelbiama, kad ji ir jos vyras buvo Kvebeko provincijos atsiskirimo nuo Kanados šalininkai. Jos vyras Jean-Daniel Lafond yra gimęs Prancūzijoje. 1991 m. Kanadoje ruošdamas dokumentinį filmą pasisakė, kad pritaria Kvebeko nepriklausomybei, o jo žmona, Michaelle Jean, vienam iš FLQ narių pritarė, kad nepriklausomybė nėra gaunama, ją reikia pasiimti. Ministeris pirmininkas Paul Martin labai atkakliai gina naujai paskirtą generalinę gubernatorę ir užtikrina kanadiečius, kad jos praeitis buvo labai kruopščiai patikrinta ministro pirmininko patarėjų tarybos, CSIS ir RCMP.

Šį rudenį net du parlamentarai yra numatę siūlyti įstatymo projektą dėl parlamentarų ištikimybės savo partijai. Praeitose parlamento sesijoje dėl neištikimybės ryškiausiai pasirodė Belinda Stronach. Palikusi konservatorius ji perėjo pas liberalus ir gavo ministerės vietą. Demokratijos saugotojai (taip pasivadinsi piliečių grupė), perša mintį, kad partijai atstovavę kandidatai, išrinkti į parlamentą, atsakydami savo partijos, turi palikti parlamentą ir tada, jau papildomuose rinkimuose, gali būti nepriklausomi ar kitos partijos kandidatai. Rinkėjai balsuoja ne tik už asmenį, bet atsižvelgia ir į to asmens politinę priklausomybę bei pažiūras. Po paskutinių rinkimų, vykusių 2004 metais, savo ištikimybę partijai pakeitė keturi parlamentarai: Pat O'Brien paliko liberalus, nes nesutiko balsuoti už tos pat lyties asmenų santuokos teisėtumą ir tapo nepriklausomu parlamentarų; Belinda Stronach paliko konservatorius, nes nesutiko dėl partijos politinės krypties, perėjo pas liberalus ir tuoj pat perėmė ministerės pareigas vyriausybėje; Carolyn Parrish buvo pašalinta iš liberalų partijos už nepalankius komentarus apie savo partiją ir JAV prezidento G.W. Bush kritiką; David Kilgour, liberalas, tapo nepriklausomu, kai liberalai nepanaikino GST (pridedamojo valstybinio mokesčio), vėliau grįžo pas liberalus, bet ir vėl tapo nepriklausomu dėl liberalų tos pat lyties vedybų įstatymo ir finansinių partijos skandalų.

Sveikatos ministeris Ujjal Dosanjh, kalbėdamas Kanados medikų draugijos suvažiavime Edmontone, gynė Kanados sveikatos draudimo sistemą, užtikrindamas, kad ir toliau bus tobulinamas sveikatos draudimas. Jo nuomone, nėra tikslo lyginti kurio nors krašto sveikatos draudimo su kanadietišku, nes tada reikėtų lyginti ir kitus veiksnius, kurie tik visumoje gali duoti tikrą vaizdą. Kanados konstitucinis teismas birželio

mėn. nusprendė, kad privatus sveikatos draudimas neprieštarauja Kanados įstatymams. Šio sprendimo vykdymas atidėtas vieneriems metams. Tikimasi, kad po vasaros atostogų susirinkęs parlamentas tuo reikalu pasisakys.

Paskutinių trijų savaitių laikotarpiu Toront mieste padaugėjo kriminalinių žudynių. Nužudyti septyni ir sužeisti 23 asmenys. Net penki gatvėje budintys policininkai turėjo slėptis nuo juos apšaudančių kriminalistų, kol atvyko greitosios parengties policijos pagalba. Daugelis torontiečių tai gretina su miesto policijos viršininko pakeitimu. Naujasis policijos viršininkas Bill Blair, norėdamas sustabdyti pasikartojančius antpuolius šaunamaisiais ginklais, kurie vyksta net ir dienos metu, perkėlė apie 100 policijos įstaigose dirbančių policininkų į uniformuotą tarnybą. Apie 50 policininkų buvo perkelta iš kitų nuovadų į šiaurės vakarų Torontą, o dar 96, naujai baigę policijos kolegiją asmenys, bus tuoj pat pajungti tarnybai Toronte. Vienas miesto tarybos narys, pats būdamas tamsiaodis, siūlė atkreipti didesnę dėmesį į tamsiaodžius jaunuolius, kurie vykdo didžiausią ginkluotų nusikaltimų skaičių, tačiau miesto mero David Miller nuomone, toks išskirtinis kriminalistų ieškojimas gali atnešti daugiau žalos, negu naudos. Policija tikisi sustabdyti besiplečiančią ginkluotą kriminalinių grupuočių veiklą per sustiprintą tyrinėjimą ir sekimą.

Visose Kanados provincijose benzino kainos jau doleris už litrą. Albertos provincijoje - \$1.12. Aukštos žaliavų kainos dėl tebevykstančių neramumų arabų kraštuose, didėjantis pareikalavimas dėl besikeičiančių gamtos sąlygų ir mažėjantis tiekimas dėl neplanuotų alyvos perdirbimo įmonių uždarymų labai iškėlė kainas. Manoma, kad dar šių metų pabaigoje tiekimas su-normalės, tad reikia tikėtis ir kainų kritimo.

Beveik prieš 50 metų naujai išrasti vaistai iš Vokietijos atkeliavo į Kanadą. Jie sukėlė daug nenormaliai susiformavusių naujagimių, kurių motinos naudojo šiuos vaistus dėl nemigos. Tos pačios sudėties vaistai dabar vėl grįžta į rinką kitu pavadinimu, bet jau vėžio ligų gydymui. Kanados gyventojai gali jų gauti tik su specialia valstybės patvirtinta programa, nes šie vaistai dar nėra Kanadoje oficialios tyrimo laboratorijos patvirtinti. "Thalomid" tablečių kaina yra labai įvairi. Brazilijoje jos gali kainuoti apie 9 centus, Olandijoje - 3.15 dol., o Kanadoje apie 36.67 dol. Viena Kanados 75 metų amžiaus gyventojas sako, kad jos metinė šių vaistų kaina gali siekti apie 54,000 dol., o Otavos mieste gyvenantis advokatas moka 4,348 dol. kas 20 dienų savo 15 metų sūnaus gydymui nuo smegenų vėžio. **AKV**

Pasaulis rūpesčių sūkuryje

DR. JONAS KUNCA

Po paskutinio karo pasaulis dar nebuvo patekęs į tokį problemų sūrį. Globalinė ekonominė krizė, badas ir epidemijos Afrikoje, nesutarimai tarp ES narių, klimato pasikeitimas ir naftos kainų patrigubėjimas verčia žmoniją susirūpinti ir ieškoti išeities.

Afrikoje milijonai kenčia nuo bado, maliarijos ir AIDS ligos, kuri nuolat plinta. Pasaulio bankas ir TVF prieš 10 metų afrikiečiams davė per 50 bln. paskolų. Dėl korupcijos ir nesugebėjimo tvarkytis ta parama nuėjo niekais. Ekonomika ten ne tik nepakilo, bet dar mažėja kasmet maždaug po 5%. Š.m. liepos pradžioje Škotijoje suvažiavę 8 didžiųjų valstybių vadai nutarė nubraukti skolas 18 Afrikos valstybių. Ar šikart ta parama joms padės? Vargu. Be kultūros lygio pakėlimo Afrika toliau skurs ir reikalaus, kad

europiečiai ir amerikiečiai ją gelbėtų. Bet pagelbėti vargu bus galima, kol patys afrikiečiai nenorės ar neišmanys kaip sau padėti.

Kinija gana sparčiai ir sėkmingai žengia į priekį, vesdama centralizuotą ekonomiką, modernizuodama jos pramonę ir mokėdama darbininkams, palyginti su Vakarais, labai žemus atlyginimus. Svetimų korporacijų kiniečiai beveik neišleidžia. Laisvoje rinkoje niekas negali pagaminti taip pigiai tekstilės prekių, kurios yra užplūdusios Europą ir JAV. Taip, rodos, vien Amerika turi prekybos su Kinija deficitą, viršijantį 50 bln. per metus. Be to, Kinija gudriai išnaudoja padėtį varginose šalyse, kur kiniečiai padeda ir tuo metu gauna pelno. O kartais užsitikrina naftos ir kitų medžiagų gavybą. Pamažu Kinijos populiarumas Afrikoje didėja, o vakariečių mažėja.

Atmosferos tarša grasina pakeisti klimatą mūsų planetoje. JAV, kur kiekvienas gyventojas išleidžia 5 kartus didesnę kiekį teršalų negu likusi žmonijos dalis, nemato ar nesupranta besitartinančio pavojaus. Priremtas prie sienos Škotijos valstybių vadų konferencijoje, prez. Bush išsisukinėjo, esą dar reikėtų palaukti, kol mokslininkai suras pigesnę būdą oro taršai sustabdyti, nes dabar tai daryti amerikiečiam būtų per brangu... Klimatas jau dabar keičiasi. Laukti laiko neliko.

Taip minėtas vadų pasitarimas baigėsi nesutarus dėl atmosferos taršos sustabdymo. O ši problema turėjo būti svarstoma pirmoje vietoje. Ji liečia ne vien Afrikos žemyną, bet ir visą planetą. Sunaikinėjo joje palankias gyvenimo sąlygas, padėtume tašką dabartinei civilizacijai.

Amerikos lietuvių fondo milijonai

Lietuvių fondo pelno skirstymo spaudos konferencija

LF spaudos konferencijos dalyviai: I eilėje iš k.: *Draugo* vyr. red. D. Bindokienė, LF v-bos ir t-bos narys V. Vaitkus, LF Pelno skirstymo kom- to pirm. D. Kojelytė, LF v-bos narys žurnalistas E. Šulaitis; II-je eilėje: *Lithuanian Heritage Magazine* red. V. Ramonis, LF administratorė L. Petroliūnienė, *Tėviškės žiburių* ir *Margučio II* koresp. A. Šmulskštienė, ALTV vedėjas A. Reneckis, LF t-bos pirm. V. Kamantas, *Amerikos lietuvių* koresp. D. Ruževičius, LF v-bos pirm. S. Balzekienė, *Bičiulystės* koresp. A. Vitkauskas

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Ji įvyko š.m. liepos 27 PLC Lemonte. Ją pradėjo Edvardas Šulaitis ir pakvietė Pelno skirstymo komiteto pirm. Dainą Kojelytę padaryti pranešimą. Pelno skirstymo kom- tą sudaro: D. Kojelytė, O. Daugirdienė, A. Kuolas, M. Laniauskas, A. Ostis, A. Razma, R. Žemaitienė, M. Bielskus (antrininkas) ir V. Vaitkus (antrininkas).

Stipendijų pakomisė: K. Ječius (pirm.), S. Balzekienė, J. Budrienė, T. Kulbis, A. Tamulis ir J. Polikaitis. Buvo paskirta 693,821 dol. Iš jų - švietimui 22%, kultūrai - 17%, visuomeninei veiklai - 29%, jaunimo reikalams - 32%.

LF tarybos pirm. V. Kamantas sakė, kad iki šiol lietuviybės reikalams yra išmokėta daugiau kaip 13 mln. dol. Pagrindinis kapitalas, kuris artėja prie 15½ mln. dol., yra neliečiamas.

Iš LF 2005 m. pelno skirstymo matyti, kad švietimui teko 154,797 dol. Iš jų: JAV LB švietimo tarybai - 80,097; JAV Religinių reikalų tarybai - 1,000; Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje - 25,000; Lenkijos lietuvių mokytojų draugijos projektams - 2,700.

MOKSLUI - 46,000. Iš jų Lietuvių išeivijos institutui - 10,000; Lietuvių kultūros institutui - 1,000; kitoms organizacijoms - 35,000. Iš jų didesnės sumos paskirtos PLB Lituanistikos katedrai Illinois un-te - 17,000 ir Washington untui Baltų studijų programoms - 10,000.

KULTŪRINIAMS REIKALAMS iš viso - 117,750. Iš jų: JAV LB kultūros t-bai - 10,000; JAV LB apylinkėms - 8,500; VIII Lietuvių dainų šventei - 35,000. Kitoms organizacijoms - 53,750. Iš jų Lituanistikos tyrimų ir studijų centrui, archyvų ir muziejų išlaikymui - 30,000, Čikagos Lietuvių operai - 10,000.

Knygų leidybai - 10,500.

VISUOMENINIAMS REIKALAMS iš viso - 202,586. Iš jų PLB reikalams - 34,740; JAV LB

krašto v-bai - Visuomeninių reikalų t-bai bei apylinkėms - 32,380. JAV LB Socialinių reikalų t-bai - 21,000.

Žiniasklaidai - 62,350. Iš jų išeivijos žiniasklaidai per LF valdybą - 60,000; Laikraščio *Vorutos* persiuntimui Karaliaučiaus ir Mažosios Lietuvos skaitytojams - 500; Lietuviškai radijo programai Argentinoje - 1,850.

Kitiems projektams - 44,000. Iš jų stambiau paremti PLC "Jaunimo rūmai" - 25, 000, Lietuvių jaunimo centras Čikagoje - 10,000.

Papildoma parama iš specialios paskirties fondų steigėjų nurodymu - 8,116.

JAUNIMO REIKALAMS - iš viso 218,688. Parama jaunimui pagal dydį: 18,000 - "Dainavos" stovyklos remontams; 14,000 - Lietuvos ateitininkams; po 7,000 - ASK "Lituanica" jaunimo projektams ir "Neringos" stovyklos remontams; 6,500 - organizacijai "Vaiko vartai į mokslą" naujo dienos centro įrengimui Lietuvoje; 5,500 - Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos projektams; po 5,000 - LF valdybai stažuotei LF raštinėje, Š. Amerikos ateitininkų jubiliejinei stovyklai; pranciškoniškojo jaunimo tarybai Kretingoje (stovyklai šeimoms organizuoti); 4,000 - Lietuvos skautams.

Kiti projektai buvo paremti mažesnėmis sumomis. Į paramą jaunimui įskaitomos ir stipendijos - 100,800. Lietuvos studentams iš specialiųjų fondų, steigėjų nurodymu - 19,888.

Buvo atsakyta į žiniasklaidos klausimus. Čia keletas jų. Paremtas projektas turi būti įvykdytas per 2 metus. Neįvykdyto projekto pinigai grįžta į LF iždą. Už paramą projektams iš jų vykdytojų LF prašo dokumentacijos - sąskaitų ir pan.

60,000 dol. paramą išeivijos žiniasklaidai skirsto LF v-ba, o LF t-ba tvirtina. Duomenys bus pranešti LF spaudos konferencijoje rugsėjo 14, kuri įvyks po LF t-bos posėdžio. Skirstant paramą, ypatingas dėmesys kreipiamas į Lietuvių Bendruomenės prašymus.

MŪSŲ TĖVYNĖJE

MOTERŲ SUVAŽIAVIMAS

Vilniuje rugpjūčio 27 d. surengtas IV Lietuvos moterų suvažiavimas, kurio programoje – ne tik diskusijos apie moterų bendruomenės problemas, bet ir idėjų mugė, operos premjera, dailininkų paroda bei mokslininkų konferencija. Suvažiavimo organizacinio komiteto pirmininkė – socialinės apsaugos ir darbo ministerė Vilija Blinkevičiūtė. Atstovės iš įvairių Lietuvos vietovių pristatė pranešimus apie moterų pažangą per 15 nepriklausomybės metų temomis: skurdas, švietimas ir lavinimas, smurtas, sveikata, ekonomika, instituciniai mechanizmai, sprendimų priėmimas, žmogaus teisės, visuomenės informavimo priemonės, mergaitė, aplinka, instituciniai ir finansiniai susitarimai. Suvažiavime dalyvavo apie 2000 atstovių, Europos sąjungos pareigūnų, Šiaurės valstybių ministerių tarybos atstovai, diplomatai, kiti svečiai. Pirmasis visos Lietuvos moterų suvažiavimas įvyko 1907 m.

PERKĖLĖ VĖLINES

Lietuvos vyriausybė rugpjūčio 3 d. nutarė perkelti poilsio dieną įmonėse, įstaigose ir organizacijose, finansuojamose iš valstybės ir savivaldybių biudžetų, iš spalio 29 (šeštadienio) į spalio 31 (pirmadienį). Tokio poilsio dienos perkėlimo siūloma laikyti ir kitoms įmonėms. Vėlinės minimos lapkričio 1 (antradienį). Darbo kodekse yra numatyta 11 poilsio dienų per metus: sausio 1-oji, vasario 16-oji, kovo 11-oji, vakarietiško Velykų pirmadienis, gegužės 1-oji, birželio 24-oji, liepos 6-oji, rugpjūčio 15-oji, lapkričio 1-oji bei gruodžio 25-26 dienos.

SIŪLO KAINŲ NEDIDINTI

Rusijos dujų bendrovė "Gazprom", kartu su Vokietijos "E. OnRuhrgas" valdanti "Lietuvos dujas", siūlo dvejus metus nedidinti perdavimo ir paskirstymo tarifų, tačiau reikalauja keisti Lietuvos dujų rinkos reguliavimo tvarką, skelbia ELTA-LGTIC. Keliamos keturios sąlygos – daugiau kaip 1 mln. kubinių metrų per metus sunaudojantiems vartotojams kainos nebūtų reguliuojamos; būtų nustatyta aiški dujų kainų nustatymo metodika; neleidžiama stambioms įmonėms prisijungti prie magistralinio dujų tiekio, apeinant "Lietuvos dujas"; dujų transportavimo tarifas turi būti nustatomas pagal atstumą, o ne pagal dujas perkančios bendrovės centrinės būstinės vietą. Dėl šių sąlygų nesilaikymo bendrovė per metus nuo šių metų liepos 1 d. patirs apie 25 mln. litų nuostolių. Siūlymus svarstys vyriausybė, gavus juos raštu. "Gazprom" yra vienintelis gamtinių dujų tiekėjas Lietuvai.

PROGRAMA KURTIEMS

Lietuvos vyriausybė rugpjūčio 10 d. patvirtino Lietuvos gestų kalbos vartojimo ir

vertėjų paslaugų teikimo 2005-2008 programą. Jos tikslas – siekti kurčių asmenų integracijos į visuomenę ir mažinti jų socialinę izoliaciją. Tam šiais metais skirta beveik 2 mln. litų, o iki 2009 m. planuojama skirti daugiau kaip 11 mln. litų. Tikimasi padidinti gestų kalbos vertėjų skaičių, bus apmokyta daug pedagogų, sudarytos sąlygos mokytis gestų kalbos internete bei paruoštos kitos priemonės – vadovėlis ir pan. Beveik 9,000 Lietuvos piliečių yra kurtieji, iš jų 1,000 vaikų iki 15 metų amžiaus. Lietuvoje veikia 10 kurčiųjų ugdymo bei profesinio mokymo įstaigų bei dešimtyje mokyklų veikia kurčiųjų ir neprisigirdinčiųjų ugdymo klasės. Veikia Vilniaus kurčiųjų ir neprisigirdinčiųjų reabilitacinis profesinio mokymo centras, kuriame rengiami 6 profesijų specialistai, veikia 14 grupių, dirba 42 mokytojai.

PRIPAŽINS MOKSLĄ

Rugpjūčio 17 d. patvirtinta Lietuvos ir Lenkijos sutartis dėl dokumentų, suteikiančių teisę į aukštąjį mokslą, daktarijų studijų, aukštojo mokslo kvalifikacijų bei mokslo ir meno laipsnių tarpusavio pripažinimo. Sutartimi siekiama skatinti bendradarbiavimą aukštojo mokslo, mokslo ir meno srityse bei palengvinti mokslo ir studijų institucijų studentų bei darbuotojų judėjimą. Sutartis sudaryta 10 metų laikotarpiui ir gali būti automatiškai pratęsta.

LIETINGOS DIENOS

Vilniuje rugpjūčio antros savaitės pradžioje iškrito daugiau kritulių, negu jų paprastai būna per visą rugpjūtį, skelbia LGTIC. Klaipėdoje lietus ir smarkus vėjas sutrikdė Klaipėdos uosto veiklą, pagal tvarkaraščius plaukiojo tik didieji keltai. Kai kurie Kuršių nerijoje poilsiauvę žmonės nutarė važiuoti namo. Seni klaidėdėčiai tvirtino, kad jau keturis dešimtmečius tokios liūtis rugpjūčio mėnesį pajūryje nebuvo. Kaune rugpjūčio 7 d. avarinės tarnybos nespėjo registruoti gyventojų pranešimų dėl slenkančių nuošliaužų, užtvindytų gatvių ir apsemtų gyvenamųjų namų.

ĮRANGA POLIKLINIKOMS

Vilniaus savivaldybė pradėjo įgyvendinti miesto sveikatos priežiūros įstaigų automatizavimo programą "e. sveikata". Ketinama iš viso investuoti iki 3.5 mln. litų į programą, kuria numatyta sujungti miesto sveikatos priežiūros įstaigų informacinės sistemas, kurios vėliau bus prijungtos prie Vilniaus miesto savivaldybės duomenų centro. Projekto dėka lengviau ir greičiau taps prieinama medicinos paslauga – gydymo įstaigų lankytojai bus greičiau ir veiksmingiau aptarnaujami, atsiradęs didesnis teikiamų sveikatos priežiūros ir gydymo paslaugų kokybės kontrolė. RSJ

LIETUVIŲ TELKINIuose

Riverhead, NY

PIRMĄ KARTĄ MIŠIOS – LIETUVIŠKAI. Birželio 5 d. Riverhead, NY, ir apylinkėse gyvenantys lietuviai pirmą kartą susibūrė į Šv. Jono Evangelisto katalikų šventovę, kur kun. Vytautas Gedvainis, Nekalto Prasidėjimo seserų kongregacijos kapelionas Putnam, CT, aukėjo Mišias lietuviškai. Už tai reikia padėkoti energingai Neilai ir jos vyrui Giedriui Baumilams. Jie turėjo daug pasidaruoti, kad šį užsimojimą įgyvendintų: reikėjo kreiptis ne tik į vietos kleboną, bet ir į vietos vyskupą William Murphy. Kun. Gedvainiui pradėjus Mišias, visa bažnyčia vieningai užtraukė *Pulkim ant kelių* giesmę. Ji nuskambėjo gražiai, nors ir be vargonų pritarimo. Didžiumą pamaldų dalyvių sudarė jaunos šeimos, vaikučiai, jaunimas, vadinamas "trečiabangiais". Jų tarpe buvo ir vyresnių žmonių, - tai mūsų Lietuvos vyčiai. Visi dėmesingai išklaušė kun. V. Gedvainio

Neila Baumilienė – viduryje su draugėmis ir ses. Margarita Bareikaite iš Putnamo

turingo pamokslo. Ir Mišioms pasibaigus, žmonės norėjo su kunigu ilgiau pasikalbėti. Su kunigu drauge buvo atvykusi ir sesuo Margarita Bareikaite, kuriai rūpi religiniai reikalai. Ji ypač stengiasi ateiti į pagalbą atvykusiems iš Lietuvos. Ją apspito jaunos motinos, kurioms rūpi, kad vaikai lietuvių kalba būtų paruošti pirmajai Komunijai. Vaikučiai buvo apdovanoti relig-

inėmis lietuviškomis knygelėmis. Daug kas teiravosi ir apie stovyklavimą "Neringoje".

Tolesniam pabendravimui visi vyko į parką, kur galėjo ilgiau tęsti pasikalbėjimus. O kun. Gedvainis, prižadėjęs kitas lietuviškas Mišias aukoti liepos 3 d., o po to rugpjūčio 7 d., turėjo skubėti į keltą per Long Island Sound vykti namo.

Dalyvis

New Britain, CT

CHORO ŠVENTĖ. Čia įvyko tradicinis St. Andrew parapijos choro bulvinių blynų festivalis. Lietuviškų blynų paragauti atvyko ir ne vienas šimtas daugiataučio New Britain gyventojų ir svečių. Sėkmės paslaptis tikriausiai yra blynų skonis ir kokybė. Turbūt yra tiesos, kaip pažymėjo vienas festivalio dalyvis, kad tokių blynų, kokius kepa New Britain lietuviai, niekur Amerikoje nesurasit. O svečių buvo ne tik iš Waterburio, Hartfordo ir kitų aplinkinių miestų, bet ir iš Lietuvos bei Lenkijos. Lietuviškų blynų skonį gyrė bei domėjosi gamybos paslaptimis ir 2005 metų New Britain gražuolių konkurso laimėtoja Michelle Rosado, Miss Greater New Britain 2005. Skaniai pavalgūs blynų, ir daina skambėjo garsiau. Įvairių tautų dainas angliškai ir lietuviškai atliko dainininkų trio, vadovaujamas Betty Ann Liūdžiūvienės. Tikriausiai ne be priežasties, pritariant festivalio dalyviams ir svečiams, garsiausiai nuskambėjo lietuvių liaudies daina *Bu-vo gera gaspadinė*. Net ir nesuprantantys lietuviškai kartu su visais traukė priedainį *Tra lia lia, tra lia lia...*

Eugenijus Misiūnas

Miss New Britain 2005 domisi lietuviškų blynų kepimu

Winnipeg, MB

DIENRAŠTIS WINNIPEG FREE PRESS rugpjūčio 14 d. atspausdino straipsnį apie etninę spaudą Vakarų Kanadoje ir pateikė įdomios statistikos. Žurnalistė Carol Sanders praneša, kad toje provincijoje yra leidžiama 17 daugiakultūrinių leidinių. Kanadoje iš viso jų yra 536 (neįskaitant leidinių internete). Pirmasis buvo vokiečių *Der Neuschottlaendische*, pradėtas 1887 m. Seniausias visoje Šiaurės Amerikoje yra islandų *Loggberg-Heimskringla*, leidžiamas Manitoboje jau 119 metų (anksčiau buvo du laikraščiai, kurie susijungė 1959

m.). Lenkų laikraštis *CZAS* išsilaikė Manitoboje 91 metus, susijungė su lenkų leidiniu Toronte, kad galėtų išsilaikyti. O ukrainiečių *Visnyk* ruošiasi išplėsti turinį ir spausdinti trimis kalbomis – ukrainiečių, anglų ir prancūzų. Manitoboje taip pat leidžiamas *Manitoba Chinese Tribune* – žurnalas, spausdinamas kas du mėnesius. Jo tiražas (2,000) plečiasi su augančia imigracija iš Kinijos. Iš 2,500 tarptautinių studentų Manitobos universitete 1,400 yra iš Kinijos. Etninės spaudos gyvastingumas priklauso nuo imigracijos ir integracijos poslinkių, teigė žurnalistės kalbintas Tomas Saras, graikų laikraščio *Patrides* leidėjas ir Kanados Etninės

spaudos tarybos pirmininkas. Pavyzdžiui, pernai užsidarė vokiečių leidžiamas *Kanada Kurier*, tačiau dėl padidėjusios imigracijos atsirado *Philippine Press* bei internetiniai dienraščiai *african-communities.ca* ir *overseasafri-can.com*. Inf.

BPL Import/Export

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

SKAMBINTI

Petras Brasas

(905) 383-1650

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED

Associate Broker, 67 First Street Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angele Šalvaitytė, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jums patars.

Nemokamas 1-888-657-4844

Darbo 705-445-8143

Elektroninis paštas: salvaitis@bmts.com
Tinklalapis: www.homesgeorgianbay.com

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS

- ▶ KULNO SKAUSMAI
- ▶ PĖDOS SKAUSMAI
- ▶ PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- ▶ NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ▶ ĮAUGĘ NAGAI
- ▶ VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- ▶ SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- ▶ VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- ▶ PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- ▶ PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDEKLAI
- ▶ PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- ▶ STERILŲ ĮRANKIŲ

LIGONIUS PRIIMAME:

352 WILLSON ST.E., ANCASTER, Ont. TEL. (905) 648-9176

Nors ir šių metų vasaros karščiai gerokai vargina, tačiau Cicero lietuviai net ir karštais sekmadieniais atvyksta į lietuviškas pamaldas Šv. Antano par. šventovėje, o po jų renkasi į parapijos pastatą.

Rugpjūčio 7 d. rytą parapijos šventovėje, kaip paprastai, šv. Mišias atnašavo Cicero lietuvių telkinio dvasios vadas kun. dr. Kęstutis Trimakas, kuris po jų išskubėjo į Marquette Parką pagelbėti Švč. Mergelės Marijos Gimimo šventovėn, kur po kun. R. Adomavičiaus grįžimo Lietuvon, trūksta lietuviškai kalbančių dvasiškių.

Jis po savo trumpo pamokslų pranešė, kad lietuviškai išpažinčių Šv. Antano šventovėje bus klausoma rugpjūčio 18 d., 4.30 val., o ne rugpjūčio 21 d. kaip kad parapijos žiniaraštyje buvo pažymėta. Po to bus šv. Mišios lietuvių kalba.

Pagerbtas A. Didžiulis

Susirinkus į nuolatinį lietuviams skirtą kambarį, čia visus pasveikino po ligos atsigavęs dr. Petras Kisieličius. Programos vedėjas atkreipė dėmesį į nuolatinį šių susirinkimų lankytoją, lietuviškų organizacijų veikėją Algirdą Didžiulį, kuriam neseniai su-

Cicero lietuvių telkinyje

ėjo 90 metų amžiaus. Todėl sukaktuviniui visi sugiedojo *Ilgiausių metų*. Sveikinimo kalbas pasakė BALFo 14-jo skyriaus pirm. Juozas Mikulis, LB Cicero apyl. pirm. Mindaugas Baukus ir pats dr. P. Kisieličius.

Čia susipažinta su kaunieta Irena Daraškaite, atvykusia į Ameriką tik vieno mėnesio vizitui. Nors ji prieš penkerius metus buvo gavusi 10 metų galiojančią JAV vizą, į Dėdės Samo žemę išsirengė tik šiemet. Sakė, dirbanti ūkio banke jau 13 metų ir dabar yra jo tarptautinių operacijų tarnautoja. Norėtų šiek tiek ilgėliau JAV pabuvoti, tačiau turi tik mėnesio atostogas ir turi laiku grįžti, nes nenori prarasti darbo. Paminėjo, kad šis buvo pirmasis ir paskutinis jos vizitas Dėdės Samo žemėje.

Į susirinkusius taip pat prabilo ir Jaunimo centro Čikagoje vadovė Milda Šatienė, kuri trumpai papasakojo apie savo viešnagę tėvynėje. Ji paminėjo, kad Vilnius yra labai išaugęs, pasikeitęs. Nors šiaip ją labiau domino jos gimtasis Panevėžys.

Kun. Trimakas – vėl į Lietuvą

Cicero lietuvių dvasios vadas kun. dr. K. Trimakas, kaip ir anksčiau vasaros pabaigoje pakelia sparnus kelionei į Lietuvą. Ten jo laukia darbas Kauno kunigų seminarijoje bei trijuose universitetuose: Kaune, Šiauliuose ir Vilniuje.

Šiemet jis išvyksta rugsėjo 1 d. ir atgal į namus sugrįš gruodžio pradžioje. Jį Cicero mieste pavadaus kun. Jaunius Kelpšas iš Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos Brighton Parke. Kun. Kęstutis atnašaudavo šv. Mišias Brighton Parke, kai kun. Jaunius atostogaudavo Lietuvoje.

Dabartiniu metu kun. dr. K. Trimakas, atnašavęs šv. Mišias Cicere, kiekvieną sekmadienį važiuoja į Marquette Parko lietuvių šventovę. Grįžus ten dirbiam kun. Rimvydui Adomavičiui į Lietuvą, ten nebeliko lietuviškai kalbančio dvasiško. Tačiau rugsėjo mėnesį ten laukiama atvykstant Cicere gimusio ir augusio kun. dr. Arvydo Žygo, kuris studijuos Čikagoje ir talkins Švč. M. Marijos Gimimo parapijoje.

Ed. Šulaitis

Hamiltono "Gyvataras", šiemet atšventęs 50-metį. Dešinėje vadovė Irena Žukauskaitė

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose -

TALKA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 51 MILIJONA DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki .0.75%
santaupas1.00%

kasd. pal. taupymo s1sk. .0.75%

INDĖLIAI:

90 dienų indėlius1.50%

180 dienų indėlius1.55%

1 m. term. indėlius2.50%

2 m. term. indėlius2.75%

3 m. term. indėlius3.00%

4 m. term. indėlius3.40%

5 m. term. indėlius3.85%

RRSP ir RRIF

(Variable)1.00%

1 m. ind.2.50%

2 m. ind.2.75%

3 m. ind.3.00%

4 m. ind.3.40%

5 m. ind.3.85%

PASKOLAS

Asmeninės nuo4.70%

nekiln. turto 1 m.4.70%

• **Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai**

• **Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mln. dol. ir Kanados valdžios iki \$100,000.00 sumos draudimu**

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus TALKOJE
MASTER CARD KREDITO KORTELE - INTERAC KORTELE
TINKLAPIS: www.talka.ca

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & APPLIANCES

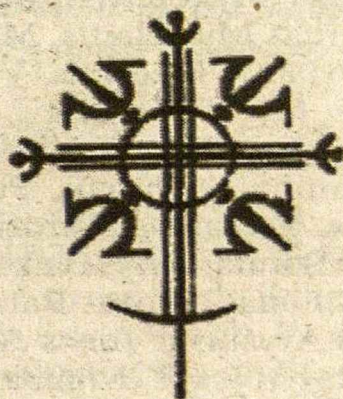
Skambinti

R. Jareckul

Tel. 416-370-3539

arba 416-825-3328

(Nemokamai atvažiuoju į kainoti)

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury

Ontario

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lietuvių klube, St. Petersburg, FL, kiekvieną

sekmadienį vyksta popietės, kuriose atliekama kokio nors pobūdžio programa. Liepos 26 d. popietėje klubo pirm. A. Karnienė pakvietė klubo narių dr. Pr. Budininką papasakoti savo išpūdžius iš Lietuvos, kurioje neseniai lankėsi. Jis sakė, kad jo pastabose bus paminėta, kas jam buvo įdomu, keista ar nesuprantama. Važiuojant keliais visur buvo matyti žaliuojantys laukai, bet 130 kilometrų kelio ruože tarp Vilniaus ir Panevėžio tematės tik vieną ūkį su užsėtai javais, o šiaip kitur laukai, apaugę neaiškios rūšies žolėmis. Miestuose vyksta statyba. Pvz. Kaune, kuris buvo statybose atsilikęs, dabar matės nemažai pradėtų statyti įvairių pastatų. Kėdainiai – Uspaskicho karalystė. Čia jis kontroliuoja įmones, įstaigas ir spaudą. Miestuose parduotuvės yra visiškai modernios ir pilnos įvairių prekių. Netruksta ir pirkėjų. Labai brangus benzinas – 2.85 litai už litrą. Lietuvoje dar nėra išvystytos čekių sistemos. Daugelis įmonių algas darbininkams moka specialiomis kortelėmis. Televizijoje skelbiama daug reklamų. Gydytojai ambulatorijose prisiraso apylinkės žmones ir gauna algas ne pagal aptarnautų pacientų skaičių, bet kiek žmonių turi savo sąrašą. Kiekvienam žmogui skiriama 10 litų už nemokamus vaistus. Tai tas gydytojas, kuris turi daugiau žmonių, gali užrašyti daugiau ir neapmokamų vaistų. Gydytojui esą galima duoti dovanų iki 125 litų. Lietuvoje jaučiama, kad užsienyje lietuvių moterys yra išnaudojamos. Pvz. miestuose yra iškabintų plakatų, raginančių moteris nevažiuoti į užsienį, nes būsiančios parduotos kaip lėlės. (*Lietuvių žinios*, 349 nr.)

A.a. Jurgis Bradūnas, 55 metų amžiaus, po trumpos ir sunkios ligos atsiskyrė su šiuo pasauliu liepos 4 d. Baltimorėje. Šiame mieste jis praleido ir dalį savo jaunystės, kol šeima išsikėlė gyventi į Čikagą. Čia jis baigė mokslus, buvo veiklus ateitininkas, šoko tautinių šokių ansamblyje "Grandis", vėliau grįžo į Baltimorę ir daugelį metų darbavosi "Amerikos balse" Vašingtone. Jo žmona Loreta buvo Baltimorės Karaliaus Mindaugo lituanistinės mokyklos vedėja, kurią lankė ir trys Bradūnų vaikai. Visa šeima buvo įsijungusi į Baltimorės ir Vašingtono apylinkės lietuvių veiklą. Velionies giliai liūdi žmona Loreta, vaikai – Rita, Vytautas ir Gintas, tėvai – poetas Kazys ir Kazimiera Bradūnai Vilniuje, seserys – Elena Aglinskienė ir Lionė Kazlauskienė su šeimomis, kiti giminės, artimieji, draugai iš Vašingtono bei Baltimorės lietuvių bendruomenės. (*Amerikos lietuvis*, 2005 m., 30 nr.)

Gruzija

Gruzijos visuomeninė televizija kuria filmą apie Lietuvą, prieš vinerius metus ta-

pusią Europos sąjungos nare. Lietuvoje tuo reikalu viešėjo 4 šios televizijos žurnalistai, kurie turėjo pokalbius su Lietuvos prezidentu V. Adamkumi, užsienio reikalų ministru A. Valioniu bei krašto apsaugos ministru G. Kirkilu. Taipgi gruzinai susitiko su europarlamentaru V. Landsbergiu, dainininku V. Kernagiu, kompozitoriumi Br. Katavičiumi. Jie taip pat apžiūrėjo Vilniaus senamiestį, Europos parką, Trakus ir Kernavę. Pasak šių žurnalistų, yra planuojamas filmų ciklas *Kelias į Europą*, paminint visą dešimtąją ir naują Europos sąjungos narių, tačiau pirmąją pasirinkta Lietuva. (BNS)

Italija

Raimondą Rimšą, dviračių lenktynių Lietuvoje čempioną, grįžusį į Italiją suėmė šio krašto policija ir uždarė į kalėjimą. Mat dviratininkas kaltinamas draudžiamų vaistų kontrabanda. Iš tikrųjų jį kaltina ne italai, o prancūzai, svarstydami 2002 m. iškeltą bylą. Jis buvo Italijoje suimtas pagal tarptautinį sulaikymo įsakymą, išduotą pernai gegužės mėnesį ir veikiančią iki šių metų lapkričio 26 d., kai byla buvo perduota Bonville teisminui. R. Rimša 2002 m. laimėjo trečią vietą Prancūzijoje dviračių lenktynėse "Tour de France". Tuoj po lenktynių jis patyrė, kad Prancūzijos pareigūnai pasienyje su Italija sulaukė jo žmoną Editą, kurios automobilį buvo rasta daug įvairių vaistų. Ji buvo suimta ir du su puse mėnesio praleido Bonville miesto kalėjime. Š.m. lapkričio mėn. įvyks jos teismas. Kartu su ja bus teisiamas ir jos vyras Raimondas. Prancūzai taipogi ieško lenkų gydytojo Krzysztof Ticek, kuris E. Rimšienei išrašė vaistų receptus. Abiems Rimšams gresia trejų metų kalėjimo bausmė, taip pat didelė piniginė bauda. (*Lietuvos rytas*, 2005 m., 51 nr.)

Australija

Lietuvių klube Melburne liepos 10 d. buvo švenčiama Valstybės diena – Mindaugo karūnavimas Lietuvos karaliumi. Šią šventę organizavo Melburno lietuvių pensininkų sąjunga, kuriai vadovauja A. Vyšniauskienė. Ji ir pradėjo minėjimo programą. Invokaciją sukalbėjo kun. A. Šimkus. Tuoj pat sudainuota Maiironio *Lietuva brangi*, įsijungiant ir visiems minėjimo dalyviams. Sveikinimo žodį tarė Lietuvos generalinis garbės konsulas A. Žilinskas. Šiai progai skirtą paskaitą skaitė dr. A. Taškūnas, atvykęs iš Tasmanijos. Meninę programą atliko choras "Dainos sambūris". Pastaruoju metu choras turi dvi dirigentes – R. Mačiulaitienę ir G. Pranauskienę. R. Mačiulaitienė ir B. Kymantienė padainavo Slenio dainą *Gervės*, o A. Gogelytė padėklamavo tris J. Marcinkevičiaus eilėraščius. Minėjimas baigtas Tautos himnu. Po to pasivažiinta kavute ir skanėstais. (*Mūsų pastogė*, 2005 m., 29 nr.) J.A.

Motina ir duktė

ALĖ RŪTA

Duktė paveldi charakterį iš motinos; kaip mes visi ką nors paveldime iš Motinos – Tėvynės. Ir mes patys atiduodame savus darbus, savą kūrybą, veiklą, įgimus gabumus – gerus ar blogesnius, atiduodame savą gyvenimą – savo tautai.

Iš čia ir susidaro per kelis šimtmečius tautos kultūra, menas, tautosaka, dainos, šokiai, papročiai, – visa tautos išmintis. Iš jos, iš tėvų – senelių – prose- nelių pavieniai mes paveldime ir savais kūrybos dar- bais praturtiname Tėvynę. Viena iš naujai Ameri- kon atvykusių lietuvių užsidirbti prasitarė: “Baisu, gal vėl kokia okupacija, ir Lietuva bus vėl kankina- ma ir naikinama”. Greit jai atsakiau: “Nesunaikins! Taip, gali pasikeisti vėl valdžios, gali valstybinė laisvė būt laikinai sutrukdyta, bet lietuvių tauta ne žus!”

Jau daug kas, pasak poeto J. Marcinkevičiaus, ją rovė – neišrovė, skynė – neišskynė... Tautos dva- sia, jos laisvės troškulys ir po pusės šimtmečio, atgijo, sužėrėjo, kai pasiviro komunizmo pamatai... Ir laisvė buvo atgauta.

Dabar lietuviai masiškai išsklidę po pasaulį. Vieni išbėgę nuo raudonojo teroro, kiti ištremti į Sibirą, treči vargų ištumti uždarbiauti, ketvirti mokslų ieškoti... Jauni žmonės. Žinoma, jie susitinka su kitataučiais, pamilsta, sukuria šeimas. Vaikai – jau nebe kalba lietuviškai mišrioje šei- mose... Atranda blogų pavyzdžių – papročių, suk- lumpa morališkai... Bet yra ir gerų dalykų: pažįsta platesnį pasaulį, išsimokslina, praturtėja... Ir jų vaikai pamažu tampa žymiais menininkais, moksl- ninkais, politikais... Gal savoje tautoje nebūtų to pasiekę?

Bet visuose išklydusiuose po pasaulį yra išlikusi gimtosios žemės trauka, prigimtis, iš tėvų ir senolių paveldėti genai. Lietuviai ir jų vaikai nepraranda tautos genų ir mišrioje šeimoje. Yra vilties...

Pagal psichologą prof. J. Pikūną kiekvienas gimdamas gali paveldėti genų ir gabumų iki sept- intos atgalinės kartos – iš motinos pusės ir iš tėvo pusės. Taigi tautiškumo šaknys gilios ir plačios. Antai kaimyninės šei- mos motina buvo likusi 4- rių metų našlaitė, mirus tėveliui, Žemaitijos bajoraičiui (120 ha žemės dvarelis). Jos, našlaitės, mo- tina už kito neištekėjo. Auginama dukrelę, suma- niai ir darbščiai prižiūrėjo paveldėtą turta – ūkį. Kilo Pirmasis pasaulinis karas, užėjo vokiečiai... Reikėjo bėgti. Daug kur jos dvi keliavo – po Rusiją, Latviją – gelbėjosi, vargo. Grįžusios rado beveik sunaikintą jų dvarelį. Duktė, jau paaugusi, kaip ir motina, dirbo, žmones samdė, atstatė ūkį. Apie bajorus ir bajorėlius visai buvo rašoma: lenkuoja, nedirba, lėbauja, girtuokliauja ir šoka baliuose. Tai toli nuo tiesos. Motina ir dukrelė buvo re- liginės. O žemaičiai, ilgai kovoję su kryžiuočiais, tapo geriausiais katalikais visoje Lietuvoje.

Motina ir duktė: Vanda Rutkevičiūtė-Hriške- vičienė ir Lili Hriškevičiūtė-Tremblay

Darbštumas, pamaldumas, morališkumas jas išgelbėjo. Atsistatė. Užaugusi duktė – ne tik graži, kukli, bet ir darbšti, ūkiškai sumani. Ją (svečiuose) pastebėjo tikras bajoras, baigęs mokslus užsienyje, grįžęs tvarkyti savo iš tėvų paveldėto Varpatėnų dvaro Žemaitijoje. Tai Vladas Striškevičius-Burba; antroji pavardė – jo motinos, tikros žemaičių bajorės, istorinė pavardė (Burba).

Susituokę jie išgyveno laimingus tik septyner- ius metus. Reikėjo bėgti, jau su trimis vaikeliais, bėgti nuo komunistų. Vienas jų sūnelis, susirgęs, paliktas svetimiems globoti, deja, pasiliko ilgiems metams vargti. Išbėgę, palikę visą turta, atsirado užjūryje. Kur irgi ilgai vargo. Tačiau žemaitiškas užsispyrimas, darbštumas ir pasitikėjimas Dievu padėjo išlikti ir prasigyventi. Vaikai augo, mokėsi. Gimė dar vienas – Juozas, kuris dabar jau žymus mokslininkas, profesorius.

Abu tėvai dirbo. Vladas užsienio mokslai netikų Amerikai, tai jis dirbo paprastą darbą. Ji dirbo visur, kur tik gavo darbą, o vėliau įsitaisė seselių ligoninėje, darbininke, maitino šeimą. Vla- das atliekamu nuo darbų laiku skaitė paskaitas, rašė į lietuvių spaudą, kovodamas prieš komuniz- mą... Vyresnioji dukrelė (mano temos – duktė) besimokydama, studijuodama, dirbo įvairius dar- bus, taupė, padėjo tėveliams įsigyti savus name- lius, kuriuose ir dabar motina gyvena, lankoma vaikų, vaikaičių ir provaikaičių... Vladas, deja, anksti stipriai susirgo ir mirė...

Dabar jos visi vaikai išsimokslinę, šviesūs – darbštūs, prasigyvenę. Mišrioje šeimoje, nebe- vartodami lietuvių kalbos, jau kiek užmiršę. Bet ir jų vaikai dar supranta lietuvių kalbą, ją gerbia ir kartais mėgina vartoti. Kai kurie lankėsi Lietuvoje, o vyriausias sūnus Antanas – pasiryžęs atstatyti jau atgautą Žemaitijos Varpatėnų dvarą. Deja, dar sunkiai sekasi, nors jau yra ten investavęs nemažai savų sunkiai čia uždirbtų pinigų.

Būdinga, kad žemaitiškas-lietuviškas

krikščioniškumas ir pamaldumas išlikęs ir išveivijo – Amerikoje. Motina, kuri už poros mėnesių bus jau 95 m. amžiaus, nepraleidžia šventų Mišių. Ji yra labdaringa ir geros širdies kaimynėms, draugėms ir jai patarnaujantiems. Reikli darbuose pati sau ir kitiems, bet ir švelnios sielos, atjaučianti kitus, mėginanti padėti.

Visi vaikai, vaikiaičiai ir provaikaičiai žada sulėkti pas ją, pagerbti tvirtą charakterį ir mielą Motiną, kuri per visus vargus, darbus, rūpesčius, išlikusi ori, dora, geros širdies ir tvirtos valios – tikra bajorė iš senosios Žemaitijos.

Artimiausia jai dvasiniu ir prigimtiniiais bruožais yra jos duktė. Trys sūnūs ir vienintelė duktė, kuri dabar – ištikimiausia jos globėja, jos sveikatos prižiūrėtoja. Negali atsistebėti jos darbš- tumu. Išsilavinusi, dėstė kalbas katalikių mer- gaičių kolegijoje. Daug yra keliavusi su vyru, kon- sulu, pensininku, foto menininku. Abu vienas antram padėdami, įsigijo ir turto ir tris vaikus išmokslino.

C'est la vie! – Sakytų gal jos vyras Donald, prancūzų kilmės amerikietis, kuris pamilo Lili (Eleną) dar studijų laikais. Lili labai gerai kalba lietuviškai, moka paskaityt, rašyt, kartais daly- vauja lietuvių parengimuose ir aukoja, kaip auko- davo tėvai. Ji ir savo vaikus yra kiek pamokiusi lietuviškai, bent supranta.

Tokia yra duktė – kaip ir motina: lietuviškų genų abiejose nemažai, kurie sklinda ir į vaikus, kitas kartas, nepaisant, kokia kalba jie kalbėtų.

Aplinkui yra ir kitokių pavyzdžių: Salomėjos sūnus daktaras, nors kalba angliškai, o ne motinos lietuvis ar tėvelio vengro gimtąja kalba, iš charak- terio – tikras emociingas ir pareigingas, darbštus lietuvis. Dirbdamas universitete ir ligoninėje, ran- da laiko padėti ir daugeliui kaimynų – lietuvių, ypač naujai atvykusių, neturinčių apdraudos nei atliekamų pinigų.

Arba Raimondas Žilinskas, profesorius – mokslininkas, keliaujas plačiai ne tik Amerikoje, bet ir kituose kraštuose, rodos, ekologijos special- istas, bakteriologijos ir t.t. Gero specialisto-mok- slininko visi visur pageidauja (yra buvęs ir Rusijoje). O jų sūnus lietuvių: diplomato Vladas Žilinsko (jau mirusio) ir Elenos Žilinskienės-Waren (irgi mirusios). Vaikai lieka ir su jais sklinda lietuviški genai, jų gabumai, darbai, kurie irgi skverbiasi į lietuvių tautinius kodus. Gabūs ir dori žmonės tuos kodus papildo, turtina.

Taigi, gerbiamieji istorikai – tėvynainiai, neskubėkite nurašyti išveivijos, jos mokslo, meno, literatūros ir kitokių laimėjimų. Jų kūryba, jų mokslinė literatūra, kitokie pasiekimai nejučia grįžta į Lietuvą, į savo tėvų ir protėvių kraštą bei valstybę.

Šio rašinio pavyzdžiais minėtos Motina ir Duktė yra garbingos: Motina – Vanda Rutkevi- čiūtė-Hriškevičienė, o duktė Lili Hriškevičiūtė-Tremblay.

Lietuvių literatūros lobynas

Dvidešimto šimtmečio rinktiniai autorių kūriniai – leidinių serija

JUOZAS KOJELIS

Literatūrai neabejingo žmogaus dėmesį atkreipė šio- mis dienomis Lietuvos knygynų lentynose pasirodžiusi Lietuvos rašytojų sąjungos išleista 541 puslapių XX šimtmečio *Lietu- vių literatūros lobyno* serijos pir- muoju numeriu pažymėta kny- ga *Žemaitė*. Knygos metrikos puslapyje surašytos Visuomeni- nės redaktorių tarybos narių pavardės, įvadinis serijos finan- sinio mecenato Česlovo Kar- bauskio žodis “Lobius budin- ant” ir užpakaliniame viršelyje paskelbtas leisimų autorių są- rašas. Redaktorių tarybą sudar- o: profesorė hab. dr. Viktorija Datvytė, prof. hab. dr. Algis Kalėda, poetas LRS Kauno skyriaus pirm. Petras Palilionis, rašytojas buv. ilgą laiką LRS pirmininkas Valentinas Sven- tickas ir mecenatas Č. Kar- bauskis.

Įvadiniam žodyje Č. Kar- bauskis dėkoja Petrui Palilio-

niui, “Kauno rašytojų vedliui, pastarąjį dešimtmetį subtiliai ir kūrybingai prisidėjusiam, kad ryšys tarp lietuviškojo žodžio kūrėjų ir skaitytojų nenutrūktų”, ir už “autorystę visiems mums dovanojamos idėjos – leisti geriausių dvidešimtojo šimtmečio lietuvių literatūros kūrinių seriją”. Iš šios užuomi- nos visiškai aišku, kad P. Pali- lionis yra šio drąsaus projekto sumanytojas ir organizatorius. Žurnaliste Dalia Juškienė *Kau- no dienoje* birželio 23 pateikia informacijos: verslininkai – tė- vas Česlovas ir sūnus Ramūnas Karbauskiai šiam užmojiui pa- aukojo pusę milijono litų. Pro- jektas turėtų būti užbaigtas per 10 metų.

Ta pati žurnaliste infor- muoja, kad per 10 metų bus iš- leistos trisdešimtys rašytojų knygos. Parinkti šie autoriai: Žemaitė, Antanas Vienuolis, Judita Vaičiūnaitė, Antanas Vaičiulaitis, Juozas Tumas- Vaižgantas, Antanas Škėma,

Ignas Šeinius, Šatrijos Ragana, Balys Sruoga, Ieva Simonaitytė, Bronius Radzevičius, Henrikas Radauskas, Salomėja Nėris, Vincas Mykolaitis-Putinas, Eduardas Mieželaitis, Maironis, Vytautas Mačernis, Vincas Krėvė, Marius Katiliškis, Juo- zas Grušas, Dalia Grinkevičiūtė, Janina Degutytė, Petras Cvirka, Bernardas Brazdžionis, Kazys Boruta, Kazys Binkis, Jo- nas Biliūnas, Juozas Baltušis, Jonas Avyžius ir Jonas Aistis.

Rašytojus iš dvigubai-tri- gubai ilgesnio pasiūlyto sąrašo parinko Visuomeninė redakto- rių taryba. “Stengtasi”, infor- muoja P. Palilionis, “kad milži- niškas projektas atspindėtų ne tik XX šimtmečio lietuvių lite- ratūrą, bet ir visuomeninę si- tuaciją”. Žinoma, niekam ne- pasisektų sudaryti tokio sąrašo, kad neatsirastų priekaištų ir kritikos. Nekalbant apie atski- rus rašytojus, norėtusi pagei- dauti, kad kiekvienas serijos tomas pristatytų autorių ne tik

kaip rašytoją, bet ir kaip žmogų. Gal tai kaip tik atspindėtų “vi- suomeninę situaciją”. Juk XX šimtmetis, ypač antroji jo pusė, Lietuvai buvo be galo skaudus ir šviesuomenės apsispre- dimas neįprastose situacijose tautai lemtingas. “Noriu būti prisimintas, kad kaip poetas ir kaip žmogus aš buvau tas pats”, prieš mirtį kalbėjo Bernardas Brazdžionis. Norėtusi tikėti, kad ir Salomėja Nėris serijinia- me leidinyje bus parodyta ne tik kaip *Pėdos smėlyje*, *Dieme- džiu žydėjus*, bet ir *Poemos apie Stalino* autorė. Tegu skaitytojas sprendžia, kuri Salomėja dides- nė. Dabar, ypač minint jos gim- mo šimtmečio sukaktį, jos ger- bėjai rodė ją bėgančią per poe- zijos “lūžtantį ledą” ir slėpė be- siiriančią išdavystės laiveliu Stalino link.

Iš numatytų trisdešimt su- planuotų serijos autorių maž- daug trečdalis yra senieji rašy- tojai, gimę XIX šimtmečiuje (kai kurie spėję susiliesti su 1941- 1990 okupacijų laikotarpiu), trečdalis sovietmečiu Lietuvoje gyvenusių rašytojų ir trečdalis pasitraukusių į Vakarus. Tad ar Visuomeninė redaktorių taryba nepagalvojo, kad gal būtų buvę

naudinga savo tarpe turėti bent patarėjo vaidmenyje Sibire “atostogavusį” ir Vakaru išvei- jos rašytoją ar kultūrininką. Gal toks sąstatas būtų užantspau- davęs okupantų išdraskytos lie- tuvių tautos literatūros vienybę, gal ir padėjęs giliau išsismelkti į savitarpę “visuomeninę situa- ciją”.

Lobyno serijon parinkti gy- venimo kelionę užbaigę rašyto- jai. Projekto autoriaus P. Pali- lionio pašmaikštavimu, “norint patekti į sąrašą, reikia numirti”. Įdomu, ar sąrašas uždarytas ir jokie pakeitimai nebegalimi. Bet jei per ateinančią dešimt- metį redaktorių taryba vienbal- siai sutartų, kad atsirado labai nusipelnęs rašytojas atstovauti XX š. lietuvių literatūrai, ar nu- krypimų nuo pradinio plano jau nebegalima tikėtis.

Pirmoji ciklo knyga *Žemai- tė* visais atžvilgiais nusisekęs leidinys. Žavus mecenato Čes- lovo Karbauskio įvadinis *Lo- bius budinant*. Retas atvejis, kad verslininkas tokiais šiltais žodžiais prisimintų ne tik savo motiną, bet ir mokytojus, pra- dedant pradžios mokykla.

Nukelta į 9-tą psl.

Solisto žodis apie dainavimą

Prof. V. Daunoras: „Dainavimu galima žmogų išugdyti arba sužlugdyti“

DR. EGIDIJUS MAŽINTAS

Žymusis lietuvių operos dainininkas prof. Vaclovas Daunoras jau beveik antra dešimtis metų nėra dainavęs Lietuvoje. Jis, net trijų tarptautinių konkursų laureatas, žemaitis iš Žagarės Vaclovas Daunoras, neleidžiamas į valstybinio Lietuvos operos ir baletų teatro sceną.

Literatūra ir menas išspausdino Niujorko „Metropolitan“ operos solisto, profesoriaus Vaclovo Daunoro interviu, kurį maestro man davė prieš 20 metų - 1985-aisiais savo mokiniui dainininkui ir režisieriui dr. Egidijui Mažintui.

- Gerbiamas profesoriau, dažnai daromas priekaištas italų vokalinei mokyklai, kad ši vertina garsą, o opera – tai kostiumuotas koncertas...

- Man teko matyti nemažai geriausių Europos ir Amerikos teatrų. Manau, kad tai neobjektyvi nuomonė. Patys geriausi pasaulio teatrai lankomi tik italų mokyklos dėka, nes ji vyrauja pasaulyje.

Manau, kad operos meno plėtra ateityje priklausys nuo estetinio garso kriterijaus, kuris yra italų mokyklos postulatuose. Didžiausias galimybes žmogaus balsinis instrumentas pasiekia išpažįstant šį dainavimą. Rusų valstybinė mokykla išsiskiria interpretaciniu atžvilgiu, tai taip pat unikalūs reiškinys, kaip ir M. Musorgskis su savo kūryba – operomis, romanais.

- Ne paskutinį vaidmenį vaidina ir teatro akustika...

- Taip. Italų mokykla turi tokį kartinį akmenį – ji neskatina nugalėti akustiką, bet sukoncentruoja visą dėmesį ir išmanymą pačiame žmogaus balsiniame instrumente sukurti nuosavą akustiką. Mūsų VAOBT su 1000 vietų „nykštukas“, o neturi akustikos, galima sakyti, kad teatro nėra. Man yra tekę dainuoti tokiose scenose, kur yra daugiau kaip 3000 vietų, ir jokių pastangų nereikėjo, niekad nekilo baimė, kad į spektaklio pabaigą gali netekti balso.

- Paisyti stiliaus griežtai reikalaujama Italijoje, Anglijoje, Prancūzijoje, kai kuriuose Amerikos teatruose. Pas mus kompoz. G. Verdi muzika dažnai dainuojama neišpuoselėtu balsu ir su menka vokaline technika.

- Tie kraštai, taip pat ir kai kurie buvusios SSRS teatrai, ypač vertina stilių. Mūsų šalyje, kaip nė vienoje kitoje valstybėje, skirtos milžiniškos dotacijos teatro meno rūšims. Mes išnaudojame 10% tų galimybių. LNOBT daro atvirkščiai nei viso pasaulio teatrai. Nusprendžiama rengti kokį nors spektaklį, o kadangi trupė pastovi, paskiriamas kas dainuos tą ar kitą vaidmenį. Neatsižvelgiama, ar ta apranga tiks, ar ne, gauni atlyginimą, vadinasi, turi kurti vaidmenį, nors tai ne tavo profilis, gal patenks balsui, bet į tai visiškai nežiūrima. Kai spektaklio kūrėjai – dirigentas, režisierius,

dailininkas nėra bendraminčiai, tai negali būti ir kalbos apie stilių, apie epochą. Tai rodo, kad teatras provincialus, kuris kaip kurmis gyvena po žeme ir nežino, kad viršum jo yra žalia žolė.

- Dažnai pas mus reikalaujama unikalumo, nors balso pobūdis krypta tam tikrų vaidmenų link... Įvairumas, be abejo, įdomus, tačiau dainininkui turbūt ne visada naudingas? Kai lyrinis tenoras imasi dramatiinių vaidmenų, paskui negali dainuoti nei vieno, nei kito.

- VAOBT, kurį aš geriausiai pažįstu, nežiūrima į balso charakterį, į jo rūšį. Pavyzdžiui, yra bosai bass-briliantė, bass-profundo, bass-cahtante, bass-centrale. Keturių balso kategorijų. Neskiriama komiškos operos nuo buffo operų. Ignoruojamas jų istorinis susikirtimas. Natūralu, kai susidaro gyvenimiškos situacijos ir jos komiškos, bet jokių būdu nekomizuojami personažai. Šis nusi-

kaltimas vyksta ne vien mūsų teatre. Aktoriaus pajungimas, kad publika juoktųsi? Pataikauti publikai ir dar pasirenkant tokį autorių kaip G. Rossini? Ypač kai tai daro rimti žmonės, savo profesiją išmanantys, ir tai laikoma nūdienišku sprendimu, kūrybiniais ieškojimais ir t.t. Tai nesiskaitymas su operiniu menu ir jos istorine raida, ir kai šitai vyksta to meno organizme, tai kokia gali būti kalba apie to meno perspektyvą? Su tokiais veiksmais nuodijama intuityvi žmogaus prigimtis, ji luošinama.

- Ar daug operos menas pasiekė, lyginant su kitomis meno rūšimis? Ką jis prarado ir ką atrado? Daug kas kalba, kad operos menas savo atgavimo. Kam dainuoti, jeigu galima pasakyti?

- Neužmirškime, kad operos menas, palyginti su kitais menais, pavyzdžiui, daile, architektūra ir t.t., yra pats jauniausias. Jei žiūrėsime nuo Monteverdi laikų (1599 m.), tai 387 metai – embrioninis laikotarpis. Tai šio gražaus meno pradžia. G. Lauri-Volpi knygoje *Vokalinės paralelės* rašo, kad krizė išgyvena ne vokalinis menas, o pedagogai, kurie ruošia žmogaus balso instrumentą. Aš prisidedu prie šios nuomonės ir manau, kad jeigu operos menas išsikvėps Vilniuje, tai nepadarys jokios įtakos operinio meno pasauliui.

- Dainavimas yra unikalus savo žavesiu, bet kartu ir pavojingas...

- Daug yra pašauktų, bet mažai išrinktų; ne visi gali būti žymūs dainininkai ir nė vienas teatras neapsiejo ir be mažesnių vaidmenų atlikėjų. Yra pagrindiniai ir šalutiniai vaidmenys. Ir nė vienas spektaklis negali įvykti be to ar kito vaidmens, nors tai bus tik kelios frazės.

- Didysis teatro reformatorius K. Stanislavskis daug ir sėkmingai dirbo; operos studijoje yra ne kartą sakęs: „Nėra mažų vaidmenų, yra tik maži atlikėjai“.

nas Balys. Jo pirmoji (ir paskutinė) serijos knyga *Lietuvių tautosakos lobynas* vardu išėjo 1951 m. Bloomingtone, Indianos valstijoje. Palyginus su XX š. literatūros lobynu, kur sutelkta stiprios intelektualinės pajėgos, tvirti finansai ir moderni spausdinimo technika, kuklų tautosakos lobyno pasirodymą lėmė vienas žmogus.

Dr. J. Balys vienas pats surinko ir spaudai paruošė medžiagą, rinko knygos prenumeratorių, o pritrūkus leidimui pinigų, 400 dolerių pridėjo iš savo kišenės.

Sįsdamas prenumeratoriams knygą, autorius pridėjo bendralaiškį, kuriame rašė: „Reikėtų paieškoti, Lobynui garbės leidėjų, paskirų asmenų ar organizacijų, kurie sutiktų apmokėti kurios knygos spausdinimo išlaidas“. Jo linkėjimas tapo tikrove dabar, laisvoje ir nepriklausomoje Lietuvoje.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Kauno technologijos universiteto (KTU) Humanitarinių mokslų fakultete atidarytas Vokiečių informacinis centras (VIC), kurį universitetas įsteigė kartu su Vokietijos ambasada ir Goethe's institutu. VIC planuoja organizuoti renginius, supažindinančius su vokiškai kalbančiomis valstybėmis, kaip Vokietija, Šveicarija ir Austrija, ir jų kultūra, rengti vokiečių kalbos kursus, tobulinimosi seminarus vokiečių kalbos dėstytojams ir mokytojams, rinkti ir teikti įvairią informaciją apie studijas vokiškai kalbančiose valstybėse, teikti techninės kalbos vertinimo bei redagavimo paslaugas. VIC atidarymo iškilnėse dalyvavo Vokietijos, Šveicarijos ir Austrijos diplomatai, Goethe's instituto atstovai, KTU ir Kauno valdžios atstovai. Atidarymo metu skambėjo KTU Humanitarinių mokslų fakulteto dekanas prof. Giedrius Kuprevičius specialiai tai progai sukurtas muzikinis sveikinimas.

Karaliaučiaus valstybiname Imanuelio Kanto universitete atidengtas Abraomo Kulviečio biustas, kurį šiam garsiam lietuvių rašytojų pradininkui, giesmių ir psalmių lietuvių kalbą vertėjui, sukūrė vilnietis skulptorius Konstantinas Bogdanas. A. Kulvietis gimė apie 1510 metus Kulvoje, dabartiniame Jonavos rajone. Studijavo Krokuvoje (Lenkija), Leipzigo, Wittenbergo (Vokietija), Sienos (Italija) universitetuose, įgijo teisės doktoratą. Globojamas karalienės Bonos, Vilniuje įsteigė klasikinę mokyklą būsimiems studentams ruošti. Apkaltintas protestantizmu, pasitraukė į Karaliaučius, kur 1542 m. tapo Prūsijos kunigaikščio Albrechto patarėju, Karaliaučiaus universiteto organizatoriumi, nuo 1544 metų – profesoriumi.

Albertinos universiteta Karaliaučiuje 1544 metais įsteigė lietuviai profesoriai Abraomas Kulvietis ir Stanislovas Rapolionis. Keturi šimtmečiai Europoje garsėjęs universitetas po Antrojo pasaulinio karo buvo atsteigtas 1967 metais jau kaip tarybinė mokslo įstaiga. 1994 metais buvo paminėtas šio universiteto 450 metų jubiliejus. Šių metų gegužės 23 dieną universitetui suteiktas žymaus filosofo, Karaliaučiaus universiteto profesorius Imanuelio Kanto (1724-1804) vardas. Tuo pačiu metu buvo atidarytas Lituanistikos centras, kuriame po 60 metų pertraukos bus dėstoma lietuvių kalba. Akademino žemaičių jaunimo korporacijos „Samogitia“ folkloro ansamblis „Virvytė“ išleido ir visuomenei pristatė naują žemaičių modernizuoto folkloro kompaktinę plokštelę *A mon saka?* „Virvytė“, kuriai vadovauja etnomuzikologė, televizijos laidų vedėja Loreta Sungailienė, jau beveik dešimt metų atlieka ir propaguoja žemaičių liaudies dainas, 2004 metais ansamblis parengė keletą modernių kompozicijų, kuriose žemaitiškos humoristinės, lyrinės liaudies dainos, sutartinės, lopšinės derinamos su liaudiškais, klasikiniais ir egzotiškais

kitų tautų instrumentais, kaip gitara, fleita, violončele, smuiku, lūpine armonikėle, klavesinu, afrikietiška būgna, Australijos aborigenų pučiamuoju instrumentu didgeridoo ir kt.

Projekto dalyviai – įvairių specialybių studentai ir jau mokslus baigę specialistai, kupini įvairiausių idėjų. Kompozicijose derinami populiarūs, „country“, regio, bliuzo, baroko, afrikietiškos muzikos elementai perteikiant šiuolaikiškai, jaunatviškai, žaismingai sodrią žemaičių liaudies dainą. Naujojoje plokštelėje įrašyta keturiolika kompozicijų, kurioms panaudotos žemaičių, Mažosios Lietuvos ir afrikietiškos liaudies dainos, modernizuotos, joms pritaikius instrumentinę palydą. Plokštelė pavadinta žemaičių šnekamojoje kalboje itin paplitusiu išsireiškimu *A mon saka?*, daug pasakančiu apie lėtą, ramų, geros širdies ir sveiko humoro žemaičio būdą.

Jaunos kompozitorės Ramintos Šerkšnytės kūrinys *Vortex (Sūkurys)* laimėjo trečią vietą Austrijos sostinėje Vienoje įvykusiame šiuolaikinės muzikos radijo įrašų forumo *Tarptautinė kompozitorių tribūna*. Forume dalyvavo 32 višumeninės radijo stotys iš 29 Europos, Šiaurės ir Pietų Amerikos, Australijos bei Tolimųjų Rytų valstybių. Lietuvai atstovavo Lietuvos radijas. Forumo delegatai konkursui pateikė šiuolaikinės muzikos įrašus ir slapto balsavimu rinko geriausius. Daugiausia profesionalų simpatijų pelnė Lietuvos muzikos ir teatro akademijos aspiranto 31 metų amžiaus latvių kompozitoriaus Martinio Vilumo kūrinys *Le temps scintille (Mirgėjimas)* pagal Reiner Maria Rilke ir Paul Valery eiles. Forumo delegatai gerai įvertino ir Vykinto Baltako bei Žibuoklės Martinaitės kūrinių įrašus. Lietuvos radijas šiame forume su pertraukomis dalyvauja nuo 1996 metų. Lietuvių muzika taip aukštai vertinama jau antrą kartą. Pernai antrą vietą pelnė Onutės Narbutaitės *Melodija alyvų sode*, o jaunųjų kompozitorių kategorijoje buvo pažymėtas Mariaus Baranausko *Kalbėjimas*.

Lietuvos jaunųjų mokslininkų sąjunga (LJMS) mokslu besidomintiems gimnazijų moksleiviams Molėtų astronomijos observatorijoje suorganizavo jau antrą vasaros mokyklą *LJMS vasara 2005. Mokslas ir technologijos*. Paskaitas apie pasaulį atliekamas mokslo tyrimus, šiuolaikines įvairių mokslo sričių plėtros tendencijas bei situaciją Lietuvoje skaitė Lietuvos mokslininkai. Buvo rengiami ir praktiniai užsiėmimai, kuriuose moksleiviai tobulino savo mokslinio darbo įgūdžius matematinio modeliavimo srityje. Vasaros mokyklos tikslas būna plėtoti akademinius ryšius bei sukurti jaunųjų mokslininkų bendradarbiavimo tinklą, vienijantį mokslu besidomintiems moksleivius, jaunuosius mokslininkus (doktorantus) bei patyrusius mokslininkus, aktyviai dirbančius mokslinį darbą. G.K.

Lietuvių literatūros...

Atkelta iš 8-to psl.

Minėtoji žurnalistė Dalia Juškienė atskleidžia paslaptį, kad mecenatas knygos tiražą perpus pasidalijo su knyga išleidusia Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, o kita pusė „teks kaimo žmonėms, nes būtent jie yra mūsų klientai“. Literatūrologė prof. Viktorija Daujotytė parašė rašytojos Žemaitės kūrybos analizę, ragindama pabaigoje iš naujo skaityti jos raštus. Kad jos mintis skaitytoją lengviau pasiektų, gal reikėjo Profesorei nuo intelektualinių aukštumų bent vienu laipteliu nusileisti žemiau, juoba, kad bent pusė knygos tiražo „teks kaimo žmonėms“.

Dabar pradėtas leisti *Lietuvos literatūros lobynas* išeiviui primena kitą *Lobyną*, kurį daugiau negu prieš 50 metų Amerikoje sumanė ir pradėjo leisti vienas žmogus – tautosakininkas dr. Jo-

PRISIKĖLIMO
KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414
FAX: (416) 532-4816
Ampilyje tel.: (905) 566-0006 Fax: (905) 566-1554

KASOS VALANDOS: pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p. p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštad. nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmad. nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: antrad. nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtad. nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v. ir penktad. nuo 11 v.r. iki 6 v.v.; sekmad. nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.

AKTYVAI per 67 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term.ind.	1.25%
180-364 d. term.ind.	1.30%
1 metų term. indėlius	1.70%
2 metų term. indėlius	2.05%
3 metų term. indėlius	2.30%
4 metų term. indėlius	2.55%
5 metų term. indėlius	2.90%
1 metų "cashable" GIC	2.25%
1 metų GIC-met. palūk.	2.75%
2 metų GIC-met. palūk.	2.75%
3 metų GIC-met. palūk.	3.10%
4 metų GIC-met. palūk.	3.10%
5 metų GIC-met. palūk.	3.25%
RRSP, RRIF "Variable"	1.00%
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.	2.75%
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.	2.75%
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.	3.00%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.	3.35%
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.	3.50%
Taupomąją sąskaitą iki	1.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki	1.00%
Amerikos dol. kasd. pal.	
taupymo sąsk.	1.50%
Amerikos dol. GIC 1 metų term. ind.	2.50%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo	5.25%
Sutarties paskolas nuo	5.25%
Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	4.30%
2 metų	4.60%
3 metų	5.00%
4 metų	5.20%
5 metų	5.35%
Su keičiamu nuošimčiu 1, 2, 3 metų	4.25%

Duodame CMHC apdraustas nekilnojamo turto paskolas

Duodame komercines nekilnojamo turto paskolas

KELIAUJANT Į EUROPA NEUŽMIRŠKITE ĮSIGYTI

AMEX EURO ČEKIŲ

NAUDOKITĖS "INTERAC-PLUS" KORTELE

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas
APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.rpcul.com

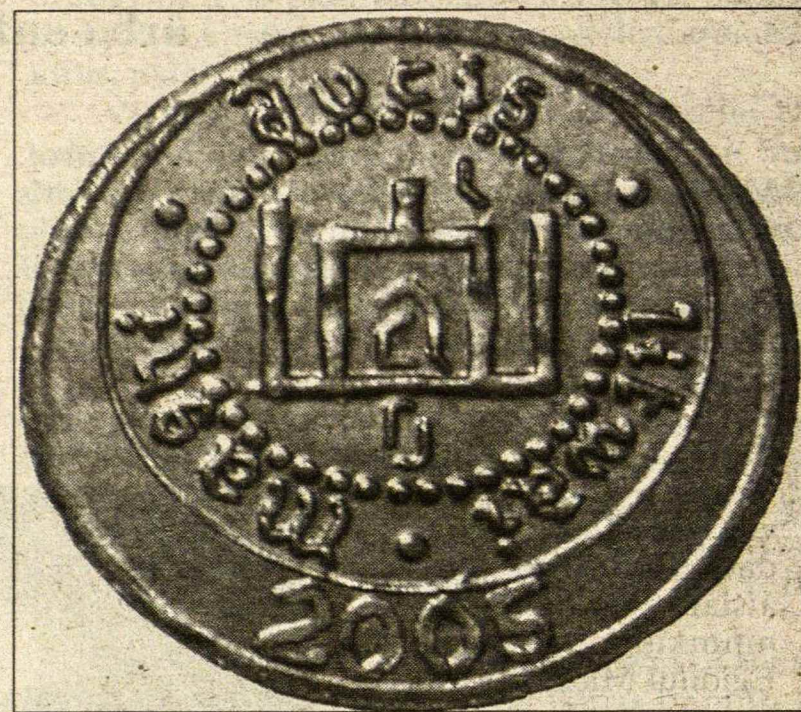
Gyvosios archeologijos dienos

Idomūs senovės liekanų buities rodiniai

STANISLOVAS SAJAUSKAS

Taip pavadintas tarptautinis archeologijos festivalis, rengiamas Valstybinio Kernavės kultūrinio rezervato direkcijos. Renginyje tapo tradiciniu, ir šiemet liepos 8-10 dienomis vykęs - tai jau 7-asis. Ypatingai gražiaiame Lietuvos gamtos kampelyje, pernai UNESCO paskelbtame pasaulio kultūros paveldu, ant Pilies kalno šventės dalyviai galėjo nukeliauti į akmens, geležies ar žalvario amžių ir gyvai susipažinti su atkurtais proistorės ar viduramžių amatais, karyba, gyvenimo būdu ir parochiais. Galima buvo pamatyti, kaip sukamu judesiu trinant medžio pagaliuką į medinę pliauską išgauti ugnį; kaip iš pelkių rūdos išlydyti geležį, gaminti degutą, odinėmis dumplėmis oru "maitinamame" žaizdre išlydyti stiklą; kaip akmeninėmis "girnėmis" sumalti grūdus, nužiest molio puodynę ar meno dirbinį; kaip primityvia verpste suverpti siūlus, įvairiomis spalvomis juos nudažyti augaliniais dažais, kauline adata iš

Nukelta į 11-tą psl.

Vytautinis denaras Gyvosios archeologijos parodoje Kernavėje
Nuotr. S. Sajausko

Vaidžiai iš parodos Gyvoji archeologija Kernavėje. Kairėje - taip verpdavo siūlus senovėje, kai dar nebuvo išrastas ratelis; dešinėje - taip senovėje maldavo grūdus, kai dar nebuvo girnų

Nuotr. S. Sajausko

SKAITYTOJAI PASISAKO

LIETUVIŠKOJO ŽODŽIO PUOSELĖTOJAI

Turtingas lietuvių literatūros lobynas. Jau Tėviškės žiburius informavau apie Rokiškio "Romuvos" gimnazijos bibliotekoje kuriamą "Lituanistikos centrą". Per kiekvienus mokslo metus sukaupiame vis turtingesnę, unikalę literatūros fondą, kurį pritaikome ugdymo procese, turime didesnes galimybes profesionaliau atsakyti į informacijos vartotojų pateiktas užklausas.

2004-2005 m. gausiomis leidinių siuntomis fondus papildėme iš užsienio ambasadų Lietuvoje, fondų, sąjungų, institutų. Metų pradžioje gavome unikalų autografuotų leidinių kolekciją iš Amerikos lietuvių kultūros archyvo bibliotekos. Už tai bibliotekos darbuotojos, gimnazijos administracija dėkinga šios institucijos vedėjui kunigui Rapolui Krasauskui. Dovanotą kolekciją rodome ne tik gimnazijos bendruomenei, bet ir rajono mokyklų ugdytiniais, mokytojams, bibliotekų darbuotojoms. Pagrindinės priemonės, kuriose panaudojami autografuoti leidiniai, tai literatūros parodų rengimas ir jų pristatymas informacijos vartotojams.

Kai saulėtą vasarą vyko abiturientų egzaminų sesija, Rokiškio "Romuvos" gimnazijos biblioteką pasiekė džiugi žinia. Kuriamas "Lituanisti-

kos centras" dar pasipildė viena, unikalia autografuotų leidinių kolekcija. Gerbiamos rašytojos, poetės Alės Rūtos šaknys Lietuvoje, Rokiškio krašto žemėje. Atkūrus Lietuvoje Nepriklausomybę, gerbiama rašytoja palaikė glaudžius bendradarbiavimo ryšius su Rokiškio rajono savivaldybės biblioteka. Džiugu, kad mylėdama Lietuvą ir sekdamas informaciją Kanados lietuvių savaitraštyje Tėviškės žiburiai, gerbiama rašytoja iš savo asmeninės autografuotų leidinių kolekcijos 57 leidinius padovanojo Rokiškio "Romuvos" gimnazijos bibliotekai. Esame dėkingi panevėžiečiams Ernestai ir Jonui Šulniams, kurių dėka minėtoji kolekcija pasiekė Rokiškio "Romuvos" gimnaziją.

Reda Kiselytė

Rokiškio "Romuvos" gimnazijos bibliotekos vedėja

LIETUVIŲ KALBA

Dėkoju už Č. Senkevičiaus straipsnį "Kalbu kaip noriu" apie lietuvių kalbą. Mano teta Juzė Žulienė atsivežė laikraštį TŽ su savimi, kai atsilankė pas mus čia, Texas valstijoje. Tikrai svarbi mintis iškelta. Noriu pridėti, kad Lemonto Montessori mokyklėlė labai stengiasi perduoti vaikams tyrą, gražią kalbą. Ačiū už visas pastangas -

Veronika Motekaitienė, Texas

ATSIŪSTA PAMINĖTI

LITHUANIAN HERITAGE, July-August 2005. Publisher-Editor Val Ramonis. Published by Baltech Publishing (P.O. Box 225, Lemont, IL 60439-0225, USA). Subscription rates per year in US - \$29.95, Canada \$41.95 US.

VILNIAUS TRIBUNOLO NUOSPRENDIS (2000). Spaudai parėngė Vytautas Zabiela, Vytautas Raudeliūnas (atsak. redaktorius). Leidėjas: Tarptautinio kongreso rėmimo fondas ir Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga

(Laisvės al. 39, Kaunas). Tiražas - 2000 egz. Vilnius, 2000 m., 170 psl.

AUKŠTAITIJOS PARTIZANŲ PRISIMINIMAI, IV dalis. Sudarė, nuotraukas ir archyvinę medžiagą pateikė Romas Kaunietis. Redaktorė Laima Račienė. Leidykla "Margi raštai" (Laisvės pr. 60, LT-05120 Vilnius). Tiražas - 700. Knyga išleista Julijos ir Emilio Sinkių (JAV) lėšomis. Vilnius, 2004 m., 672 psl.

PATEIKITE PARAIŠKĄ STUDENTO PASKOLAI

iPod

PUIKI DOVANA

KIEKVIENAM

STUDENTO

PASKOLOS

GAVĖJUI

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

SU ŠTURMU

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU

905•271•8781

PETRAS ŠTURMAS

Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington

(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)

Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")

(905) 333-5553

TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE - 2373 BLOOR ST.W.

Beržo tošies dirbiniai Gyvosios archeologijos parodoje Kernavėje

Nuotr. S. Sajausko

Gyvosios...

Atkelta iš 10-to psl.

žvėrių kailių pasiūti drabužį, apavą; kaip pagaminti dūdmaišį, įvairius gaminius iš beržo tošies. Kaip senovėje žolėmis buvo gydomi įvairūs negalavimai, gaminamas midus ir alus, džiovinama ir rūkinama žuvis. "Tikriausioje" monetos kalykloje kiekvienas užsakovas galėjo pats nusikaloti "tikrą" senovinę monetą ar Kernavės kalyklos ženklą pažymėtą 2005 m. gamybos jos kopiją.

Atskiruose būstuose galima stebėti prūsų, jotvingių ar kuršių genčių kiemus ir jų gyvenimą. Beje, šventėje dalyvavo ir užsienio etnokultūrininkai. Šaunus prancūzas, gyvenantis Vokietijoje, visus stebino akmens amžiaus muzikiniu "kariljonu"; pagamintu iš didžiulių titnago luitų. Kauliniu plaktuku smūgiuodamas įvairaus dydžio titnago gabalus muzikantas išgaudavo nepaprasto stiprumo ir švarumo garsus, susiliejančius į melodiją. Savo muzikinius gebėjimus kurti titnaginių "varpų" muziką galėjo išbandyti kiekvienas žiūrovas. Labiausiai muzikalūs prancūzas patiko būsimoms jaunamartėms, kurioms jis čia pat pagal jų skonį pagamindavo varinį, "sidabrinį" ar net "auksinį" žiedelį.

Ne mažiau įdomūs dalykai vyko apačioje, prie Mindaugo sosto ir Aukų piliakalnių. Čia, Pajautos slėnio prieigose žvejai skaptuoja tikrą medinį luotą, kai kurias detales gamindami tikromis medžio tekinimo staklėmis; moterys neria tinklus. Kariai demonstruoja šaudymą iš lanko į taikinį. Norintys gali iššauti galinga dviejų žmonių užtaisoma katapulta.

Jeigu įsivaizduosite, kad renginį lydėjo nuolat skambanti archainė muzika, kad folkloriniai ansambliai iš įvairių pasaulio kraštų žiūrovus linksmino savitais šokiais, kad inscenuotose kautynėse kovojo šarvuoti viduramžių riteriai, o šventę aptarnaujančios prekybos firmos vaišino ne tik mėsos kepsniais ant iešmo, bet ir alučiu bei kitais gaivinančiais gėrimais, - tai pasijusite

dalyvavę "Gyvosios archeologijos dienose Kernavėje". Tai bene populiariausia ir nuotaikingiausia vasaros šventė, neskaitant Joninių, per tris karštas savaitgalio dienas sutraukusi dešimtis tūkstančių dalyvių - nuo mažiausio iki barzdoto senolio. Smagiausia, kad kiekvienas čia gali pasijusti ne tik stebėtoju, bet ir dalyviu; gali išmėginti akies taiklumą, rankos miklumą, patirti žodžiais sunkiai nusakomą įspūdį.

Kanklės ir dainininkės Gyvosios archeologijos parodoje Kernavėje

Nuotr. S. Sajausko

Amžius, atrodo, yra geriausias keturiuose dalykuose: senas medis geriausias deginti, senas vynas - gerti, seni draugai - pasitikėti, senos knygos - skaityti.

(Fr. Bacon)

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

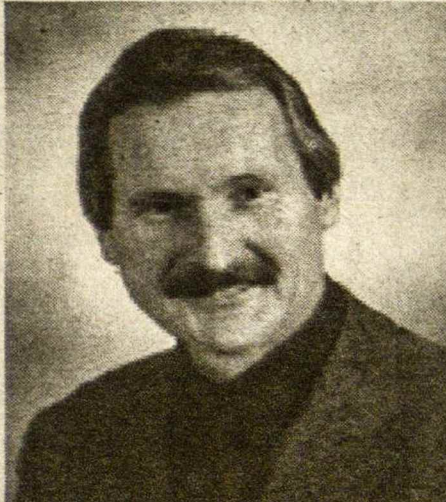
Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. (416) 762-8255 Fax. (416) 762-8853

Sutton GROUP

ANTANAS GENYS

"Jūsų nekilnojamo turto aptarnavimas nuo 1981"

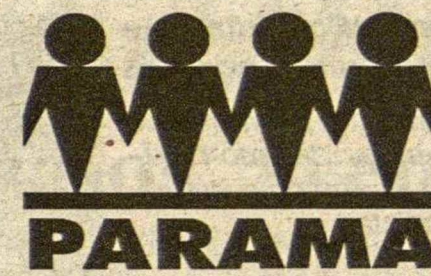
PIRKIMAS ir PARDAVIMAS PATIKIMOSE RANKOSE!

Dėl nuosavybės įvertinimo skambinkite

(416) 236-6000

Sutton Group-Assurance Realty Inc.

LIETUVIŲ KRĖDITO KOOPERATYVAS

AKTYVAI per 136 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

1.00% Taupomoji sąskaita
iki 1.00% kasd. palūk. čekių sąsk.
1.10% už 30-89 d. term. indėlius
1.25% už 90-179 d. term. indėlius
1.30% už 180-269 d. term. ind.
1.30% už 270-364 d. term. ind.
1.70% už 1 m. term. indėlius
2.05% už 2 m. term. indėlius
2.30% už 3 m. term. indėlius
2.55% už 4 m. term. indėlius
2.90% už 5 m. term. indėlius
2.25% 1 m. "Cashable" GIC (min. \$75,000)
2.40% už 1 m. GIC invest. pažym.
2.75% už 2 m. GIC invest. pažym.
3.10% už 3 m. GIC invest. pažym.
3.10% už 4 m. GIC invest. pažym.
3.25% už 5 m. GIC invest. pažym.
1.00% RRSP & RRIF (variable)
2.65% RRSP & RRIF 1 m.term.ind.
2.75% RRSP & RRIF 2 m.term.ind.
3.00% RRSP & RRIF 3 m.term.ind.
3.35% RRSP & RRIF 4 m.term.ind.
3.50% RRSP & RRIF 5 m.term.ind.
2.50% už JAV dolerių 1 metų GIC
1.50% už JAV dol. kasd.pal.sąsk.

IMAME:

už asmenines paskolas
nuo5.25%
už nekilnojamo turto
paskolas (mortgages) su
- nekeičiamu nuošimčiu
(fixed rate)
1 metų4.00%
2 metų4.50%
3 metų5.00%
4 metų5.00%
5 metų5.25%
- su keičiamu
nuošimčiu4.25%

DUODAME

- asmenines paskolas
- mortgicijus iki 95% įkainoto turto
- riboto kredito paskolas (Line of Credit)
- komercinius mortgicijus

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI

SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS
ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS)
KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!

GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
Elektroninis paštas: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS

KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR

IEŠKOTE DOVANOS?

PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINES MONETAS

KASOS VALANDOS

Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 vr. - 3.30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 vr. - 8 vv.
LN skyriuje - penktad. nuo 9 vr. - 3.30 v.p.p.;

SKYRIAI:

1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C1 Telefonas: 416 207-9239

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

ONTARIO LAND SURVEYOR

TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.P.

40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7

E-mail: tomsenkus@rogers.com

TEL: (416) 237-1893

FAX: (416) 237-0426

ANNETTE-RUNNYMEDE atskiras 7 kamb. namas, 2 virtuvės, dvigubas garažas, užbaigtas rūsys su atskiru įėjimu, arti susisiekimo, apsipirkimo, mokyklų. Tuoj pat galima užimti. Prašo \$479,000.

SKAMBINKITE

**TEODORUI
STANULIUI, B.A.**
416-879-4937
(nešiojamas)

RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616;
namų 416-231-4937

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS

Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas

♦ 25 metai namų remonto patyrimas ♦
Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9. Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel. 416 769-1616, namų - 416 769-3577

Nemokamas namų įvertinimas

Bloor West Village

DENTAL CARE

Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas

2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

RE/MAX
Realty Specialists Inc.
Independently Owned and Operated

Birutė (Betty) Bartusevičius
Sales Representative

2691 Credit Valley Rd., Suite 101
Mississauga, Ontario L5M 7A1
Fax: 905-828-2829

Bus: 905-828-3434

Cell: 416-427-1875

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

PACE LAW FIRM

- ♦ asmeninės žalos, atsiradusios ryšium su kūno sužalojimu, išieškojimas
- ♦ imigracija į Kanadą
- ♦ testamentų sudarymas
- ♦ palikimų tvarkymas
- ♦ konsultacijos Lietuvos respublikos teisės klausimais

295 The West Mall, 6th Floor
Toronto, ON M9C 4Z4
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

SPAUSTUVĖ

PRINTING
NET

Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave., Toronto ON
Savininkas Jurgis Kuliešius

"SAMOGITIA"

Knygų rišykla
"SAMOGITIA"
meniška įrūša
knygas bei žurnalus

A. PLENYS

3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

MARGUTIS Parcels

4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042

Reguliarūs dvisavaitiniai maršrutai siuntiniams
laivu ir lėktuvu tiesiai į Vilnių

Tel: (416) 233-4601

\$300* **COUPON** **\$300***
off for 1 parcel **off**
* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

Dziudo sporto šaka

Lietuvoje neseniai pasirodė didelio formato 160 puslapių knyga *Dziudo veiksmų technika ir treniruočių metodika*. Jos autoriai – Lietuvos dziudo federacijos pirm. Vigmantas Sinkevičius ir Vilniaus universiteto socialinių mokslų daktaras, docentas Remigijus Naužemys.

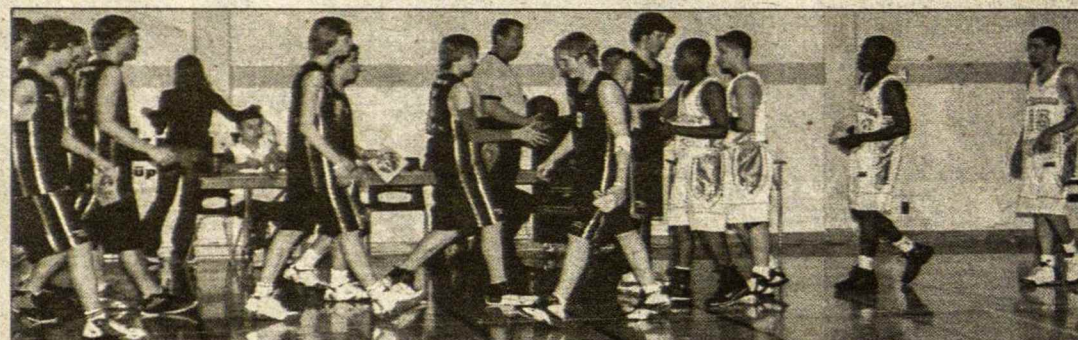
Jos pratarinėje skaitome dziudo pradininko japono Dzigoro Kano (1860-1938) pareiškimą, sakantį, kad dziudo – tai ne tik sportas, tai ir gyvenimo būdas. O toliau aiškinama taip: "Dziudo pastaruoju metu pasaulyje labai išpopuliarėjo. Visi pamatė, kad dziudo teigiamai veikia žmogaus organizmą, ugdo fizinės ypatybės, formuoja dvasines savybes: drausmingumą, savarankiškumą, principingumą, atsakingumą".

Dziudo tinka ne tik vyrams, bet ir moterims, vaikams. Tapusi olimpine, ši sporto šaka dar labiau išpopuliarėjo. Lietuvoje dziudo oficialiai įteisinta 1972 m. Tais metais Kaune buvo surengtas pirmasis Lietuvos dziudo čempionatas. Nuolat daugėja šios egzotiškos sporto šakos mėgėjų, plečiasi jos geografija, auga sportininkų meistriškumas.

Čia taip pat išvardinami ir Lietuvos dziudo meistrai vyrų ir moterų grupėse, taip pat ir treneriai.

Daug vietos skiriama veiksmų technikai ir treniruočių metodikai apžvelgti. Tai pažymėta ne tik žodine medžiaga, bet ir piešimais. Be to, pateikiamas ir pavyzdinis treniruočių planas pagal žinomus specialistus V. Girščenką ir E. Kočioką.

SPORTAS

Lietuvos Marčiulionio akademijos krepšininkai viešėjo Torontose gegužės mėnesį ir nugalėjo Šv. Mykolo gimnazijos krepšinio komandą

Pabaigoje pateikiami Lietuvos dziudo pirmenybių čempionai ir prizininkai nuo 1972 metų įvairiose svorio kategorijose. Yra gana platus literatūros sąrašas, įdėta didelė pradininko Dzigoro Kano nuotrauka. Paskutiniame puslapyje įdėtas dziudo moralės kodeksas. Jis skamba taip: 1. Mandagumas, 2. Drąsa, 3. Nuodėmumas, 4. Savitvarda, 5. Garbė,

6. Kuklumas, 7. Draugystė, 8. Pagarba.

Knygą išleido Lietuvos dziudo federacija ir Vilniaus universitetas. Išleidimo data – 2005, Kaunas. Ją finansavo Lietuvos dziudo federacija. Knyga yra gavusi Aukštųjų mokyklų bendrųjų vadovėlių leidybos komisijos rekomendaciją.

Edvardas Šulaitis

Žinios iš Lietuvos

• Helsinkis (Suomija) vykstančiose pasaulio lengvosios atletikos pirmenybėse Lietuvos atletai žymesnių rezultatų nepasiekė, išskyrus disko metiką Virgilijų Alekną. Jis šioje rungtyje iškovojo aukso medalį ir dabar jau yra dukart olimpinis ir dukart pasaulio čempionas. Jis artimiausiu laiku iš didžiojo sporto nemano pasitraukti, o pagrindiniu ateities tikslu numato 2008-ųjų metų olimpinės žaidynės Pekinge (Kinija). Antrą kartą tapusiam pasaulio čempionu disko metikui V. Aleknai vyriausybė skirs 80,000 litų premiją.

• Lietuvos irklotojas klaipėdietis Rokas Malinauskas Vengrijoje vykusiame jaunių baidarių ir

kanojų irklavimo čempionate vienviečių varžybose, 500 m nuotolyje, laimėjo bronzos medalį.

• Lietuvos dviratininkė Rasa Leleivytė pasaulio jaunių (17-18 metų) dviračių čempionate Austrijoje laimėjo bronzos medalį.

• Japonijoje pasibaigusio pasaulio orientavimosi sporto čempionato vyrų estafetės varžybose Lietuvos komanda, kurią sudarė S. Ambrazas, M. Mažulis ir S. Krėpšta, užėmė šeštą vietą.

• Dar vienas lietuvis krepšininkas – Linas Kleiza pasirašė sutartį su NBA Denver "Nuggets" klubu. Taigi ateinančią sezoną matysime šešis lietuvius, žaidžiančius krepšinį NBA lygoje. V.P.

Mar del Plata, Argentinoje vykusiose "FIBA U21" pasaulinėse rungtynėse Lietuva laimėjo aukso medalį, nugalėjusi Graikijos komandą 65-63. Per visą žaidimą nė viena komanda nelenkė kitos daugiau kaip 5 taškais. Likus tik 26 sekundėms, abi komandos turėjo 63 taškus. Treneris Ramūnas Butautas paprašė pertraukos, po kurios baudos metimu geriausias žaidėjas (MVP) Renaldas Seibutis įmetė kamuolį paskutinę žaidimo sekundę

SKAUTŲ VEIKLA

• „Ažuolo“ ir „Gintaro“ vadovų-vių lavinimo stovyklos dalyviai sveikina visus brolius ir seses, linki saugaus, smagaus ir laimingo stovyklavimo vasaros metu bei sėkmės ateinančių metų skautiškoje veikloje. Sveikiname Tėviškės žiburių skaitytojus, linkime jiems ir toliau skaityti skautiškas žinias ir jas platinti. Esame dėkingi „Ažuolo-Gintaro“ stovyklos vadovybei už įdėtą darbą stovykloje ir jos ruošai. Ypatingą padėką reiškiamė broliui Gintarui Plačiui ir sesei Naidai Šnipaitėi-Johnson, kurie koordinavo, organizavo ir vadovavo šiai stovyklai. Dėkojame Kanados skautų stovyklavietei „Romuva“ už galimybę pasinaudoti stovyklaviete.

Šių metų vadovų lavinimo stovykloje liepos 23-30 d.d. skautai-tės dalyvavo iš Los Angeles, Čikagos, Detroito ir Toronto. Išmokome labai daug apie visas vadovavimo sritis bei skautamokslį, kas bus labai naudinga gyvenimo kelionėje. Visi labai smagiai praleido laiką. Mes raginame visus kitus skautus-tes, kurie dar nėra dalyvavę „Ažuolo-Gintaro“ vadovų lavinimo stovyklose, stengtis jose dalyvauti. Mes, broliai ažuoliečiai ir sesės gintarietės Jums visiems reiškiamė nuoširdų skautišką ačiū! Iki pasimatymo kitoje AM/GVM stovykloje „Rako“ stovyklavietėje, kuri įvyks 2007-ais metais. „A-G“ stovyklautojai-jos

Skaucių skiltis vadovų lavinimo stovykloje „Romuvoje“ š.m. liepos 23-30 d.d. Iš kairės: J. Valiulytė, R. Jonušonytė, V. Kuraitė, R. Simonavičiūtė, D. Kuraitė, A. Habantek
Nuotr. R.R. Otto

Vadovų-vių lavinimo „Ažuolo-Gintaro“ mokyklos stovyklautojai „Romuvoje“ š.m. liepos 23-30 d.d. Pirmoje eilėje iš k.: T. Krakauskas, S. Fabianovic, J. Tarvydas; antroje eilėje – A. Butkūnas, L. Deveikis, V. Reivydas
Nuotr. R.R. Otto

Algis MEDELIS

QUEEN SYRENA TRAVEL
133 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont.
M6R 2L2 Tel. 416-531-4800

**KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS
I LIETUVĄ – visuomet geriausiomis kainomis!**

VISUOMET turiu įvairių pramoginių išvykų –
apžiūrėti Toronto miestą, Niagarą, Ontario šiaurę,
Otavą, Kvebeką ir t.t. - teiraukitės!

VISUOMET ruošiamos maldininkų kelionės –
Roma, Liurdas, Fatima

Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums
nėra būtina, skambinkite ALGIUI MEDELIUI asmeniškai.

Tel. Toronto 416 531-4800

Bilietus prašau atsiimti, į tolimesnes
vietoves siunčiu X-PRESS paštu

MEDELIS CONSULTING #1202-50 Elm Dr.E., Mississauga, ON, L5A 3X2
ALGIS ir STEFA MEDELIAI **Tel. 905-306-9563**

Visos paslaugos atsikviečiant gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą.
JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO
DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienius.

Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

• Kai turėsi apsispręsti, pasiklausk patarimo pareigos, o ne aistros. Kas tik gera pasaulyje padaryta, atlikta klausant pareigos balso, o kiek yra blogio, tai savimeilės vaisiai (J.B. Lacordaire)

JAUNIMO ŽODIS

Lietuviškos tradicijos, šventės...

Toronto Maironio lietuvių mokyklos IV klasės mokinių rašiniai

Tęsinys iš 31-32 nr.

Joninės

Šv. Jono Krikštytojo diena yra birželio 24, kai lietuviai švenčia Jonines pagal senus liaudies papročius. Tai yra linksma vidurvasario gamtos šventė!

Svarbiausios apeigos vyksta Joninių išvakarėse, birželio 23, kai prasideda kupoliavimas ir žmonės dainuoja kupoliavimo dainas, nešdami degančias žolių šakas. Draugai eina būriais rinkdami vaistingas žoles ir gėles, miškuose ieško paparčio žiedo. Laužas yra kuriamas ant kalno ir per visą naktį lietuviai dainuoja, eina rate-lius, šokinėja per ugnį ir vaišinas. Būna jaunųjų pasilinksminimas, maudymasis, burtai ir kiti žaidimai laukiant saulės patekėjimo.

Joninių vakarą vanduo turi ypatingos gydomos galios ir žmonės maudosi. Taip pat žolės buvo vaistai. Paparčio žiedas žydi tik Joninių proga. Kas suranda jį, turi nepaprastą laimę.

Mergaitės dainuodamos supina iš ramunių, rožių ir rūtų vainikus, su kuriais buriama. Iš kelinto karto metamas vainikas užsikabina už medžio šakų, už tiek metų jos išteklės. Mergaitės traukia vainiką pro langą ant siūlo ir deda po pagalvę. Kurį berniuką susapnuos, už to išteklės. Kitos plukdo vainikus į vandenį, duodamos mergaičių ir berniukų vardus, stebėdamos kurie sudarys poras.

Vanessa Valiulytė

Vėlinės

Lietuvių tauta nuo senų senovės tikėjo į pomirtinį gyvenimą. Iš senų laikų atėjo tradicija švęsti mirusiųjų – vėlių atminimo dieną, kuri buvo pavadinta Vėlinėmis. Šia proga lietuviai prisimena ne tik savo artimuosius, kurie iškeliavo į amžinybę, bet ir pagerbia tūkstančius žmonių, kurie buvo nukankinti ir žuvo dėl tautos laisvės.

Žmonės žino, kad reikia melstis už visus mirusiuosius, nes vėlės ne tik laukia maldų, bet ir jų reikalauja, netgi gali gyviesiems atkeršyti, jei jas užmiršta. Sakoma, kad Vėlinių naktį vėlės išeina iš skastyklos pasivaikščioti ir aplankyti savo buvusių namų. Nors tų vėlių ir nematai, reikia saugotis, kad jų neužgautum ir tą vakarą geriau nevaikščioti ir joms netrukdyti. Negalima pilti sąslavų ar pelenų, kad nepribyrėtų vėlės į

akis, negalima lieti laukan vandens, kad vėlių neaplietum.

Vėlinių išvakarėse lietuviai eina arba važiuoja aplankyti kapų ir uždega žvakutes, kurios primena gyviesiems tuos, kurių jie neteko ir priverčia susimąstyti apie gyvenimą žemėje. Lietuvos kapinės Vėlinių vakarais būna labai šviesios ir gražios. Jei vakaras pasitaiko nevėjuotas, žvakutės ilgai dega. Žmonės uždega žvakutes ir ant apleistų kapų.

Vėlinių vakarą žmonės būna susikaupe ir rimti. Nuo senų laikų būdavo draudžiami pasilinksminimai ir išdaigos. Jei kas šio draudimo nepaisydavo, vėlės tokius pramuštgalvius nubausdavo.

Robertas Raščiauskas

Gavėnia

Gavėnios laikas prasideda Pelenų dieną ir tęsiasi aštuonias savaites. Į Gavėnią įskaitomas Verbų sekmadienis ir Didžioji Savaitė. Lietuviai pasninkauja per Gavėnią. Trečiądienį ir penktadienį nevalgo mėsos. Pasninko metu valgo avižų kisielių, silkes ir bulves. Taip pat valgo džiovintus grybus, ypatingai baravykus. Žmonės stengiasi kuo daugiau lankytis pamaldose. Lietuviai per Gavėnią susilaiko nuo šokių, muzikos ir niekas nekelia vestuvių. Visi, kurie eina į bažnyčią, pasidaro verbas iš eglės šakų ir karklų šakutės. Nešasi verbas į bažnyčią pašventinimui.

Brigita Gibavičiūtė

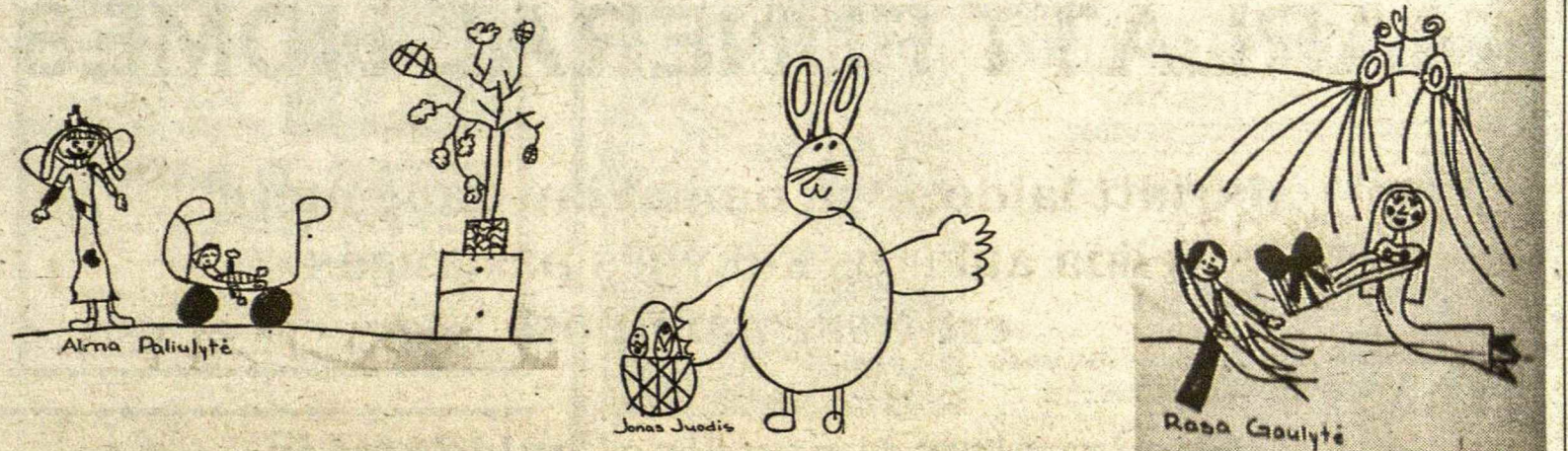
Užgavėnės

Užgavėnės – sena šventė, žinoma visose Europos šalyse. Jos paskirtis – išvyti žiemą, paskatinti greičiau ateiti pavasarį. Šventę švenčiame, likus 7 savaitėms (49 dienoms) iki Velykų. Šis laikotarpis būna nuo vasario 5 iki kovo 6 dienų. Lietuvoje Užgavėnės tradiciškai švenčiamos centrinėse miestų aikštėse, liaudies buitės muziejuje Rumšiškėse (savaitgalį prieš Užgavėnes). Per Užgavėnes leidžiama paskutinį kartą gausiai ir riebiai pavalgyti, o jau kitą dieną prasideda Gavėnia, trunkanti iki Velykų (Kristaus prisikėlimo). Šiuo laikotarpiu skatinama pasninkauti, nevalgyti mėsos, nesilinksminėti iki Kristaus prisikėlimo šventės.

Sabrina Kulnytė-Douglas

Toronto Maironio lietuvių mokyklos I klasės mokinių piešiniai

Moksleiviai Talentų vakare ateitininkų jubiliejinėje stovykloje, įvykusioje „Dainavoje“, Manchester, MI, birželio 30 - liepos 1 d.d., pagerbė stovyklos vadovę dr. Oną Daugirdienę padainuodami romantišką dainą
Nuotr. R. Jonaitienės

A+TA
IRENAI IGNAITIENEI
mirus,

nuoširdžią užuojautą reiškiamo dukroms
GRAŽINAI, ALDONAI ir sūnui RYMANTUI,
jų šeimoms bei giminėms -

*Teresė Rastapkevičienė ir šeima
Eugenija, Kostas ir Daiva Gapučiai*

P A D Ė K A
A+TA
DANUTĖ BATŪRIENĖ,
brangi mamytė ir senelė,
iškeliavo amžinybėn 2005 m. liepos 6 d.

Nuoširdžiausią padėką reiškiamo visiems,
skausmo valandą suteikusiems mums paguodos. Dė-
kojame visiems, dalyvavusiems laidotuvėse, atsilan-
kusiems koplyčioje, užprašiusiems Mišias, atsiun-
tusiems gėlių, aukojusiems "Romuvos" skautų sto-
vyklai, išreiškusiems užuojautą žodžiu ir raštu. Nuo-
širdus ačiū B. Stanulienei už gražiai paruoštus pietus,
o ponioms už pyragus.

Ypatingą padėką reiškiamo klebonui prel. J.
Staškevičiui už ligonės lankymą, už sukalbėtas maldas
laidotuvių koplyčioje, už jautrų, pritaikytą pamokslą
laidotuvių Mišių metu ir už palydėjimą į amžinojo po-
ilsio vietą Šv. Jono lietuvių kapinėse. Nuoširdi padė-
ka aukų rinkėjoms D. Keršienei ir P. Saplienei, karsto
nešėjams ir Danguolei Radtkei už gražų giedojimą ir
vargonavimą per laidotuvių Mišias. Dėkojame gimi-
nėms, draugams ir pažįstamiems iš toli ir arti, atvyku-
siems su velione atsisveikinti paskutinį kartą.

Jūsų nuoširdumas liks mūsų širdyse.

Liūdintys -

dukra Jūratė ir sūnus Kastytis su šeimomis

A+TA
IRENAI IGNAITIENEI
mirus,

nuoširdžią užuojautą reiškiamo dukroms
GRAŽINAI, ALDONAI ir sūnui RYMANTUI -

M. Jocių ir L. Mockų šeimos

MIRTIES PRANEŠIMAS
A+TA
ALDONA KVEDARIENĖ

eidama 85-tus metus, po trumpos ligos mirė š.m. rug-
pjūčio 16 d. Centenary Health Centre. Liko liūdintys
vyras Pranas, svainis Vytautas ir jo žmona Houri bei
jų vaikai, taip pat velionės žentas Walter Barkey ir
daug giminių Lietuvoje. Anksčiau mirusi dukra
Laima Barkey, sesuo Bronė, broliai Kazys ir Jonas.
Lankymas vyko Simple Alternative laidotuvių na-
muose (1057 Brock Rd., Pickering) antradienį, rug-
pjūčio 23 nuo 1 iki 2 v.p.p. Laidotuvių apeigos - 2
v.p.p., po kurių palaikai sudeginti.

Liūdi šeima

A+TA
LIUCIJAI MEŠKAUSKIENEI,
mirus,

nuoširdžiai užjaučiame jos vyrą KOSTĄ MEŠ-
KAUSKĄ, seserį REGINĄ GEIDUKYTĘ, dukrą
ALDONĄ STANAITIENĘ ir jos vyrą ZENONĄ bei
penkis vaikaičius ir visus artimuosius -

Alina Mikalauskiene (Toms River, NJ)

Nijolė Saponara (Los Alamos, NM) ir jų šeimos

AUKOS

A.a. Irenai Ignaitienei mirus,
užjaušdami jos šeimą, dukras Al-
doną, Gražiną ir sūnų Rymantą
su šeimomis bei visus giminės
Kanadoje, Lietuvoje ir Ameriko-
je, *Kovai su vėžiu ir džiova* ser-
gantiems vaikučiams Lietuvoje
aukojo: \$250 - A.L. Čepai (Ig-
naitių šeima); \$100 - D.L. Vorps;
\$60 - Z. Augaitienė; \$50 - V. Ja-
sinevičienė, A.V. Lenauskai, E.
Čepienė, G.L. Matukai; \$35 -
B.T. Stanuliai; \$25 - D.D. Šablins-
kai, A. Bumbulis, J. Dudienė; \$20
- A.S. Štuopiai, O. Naruševičie-
nė, E.J. Čuplinskai, J. Šeškutė, B.
Stankaitienė, J. Pacevičienė, G.S.
Krasauskai, S.J. Andruliai, N.G.
Andruliai, D. Juozapavičiūtė;
\$10 - L. Stončiūtė, M. Obelienienė,
A. Gaputis, E. Šlekys. D.K., M.P.

A.a. Romui Žiogariui mirus,
užjaušdami jo brolius Praną ir
Petrą su šeimomis bei visus gimi-
nės Lietuvoje, *Kovai su vėžiu ir*
džiova sergantiems vaikučiams
Lietuvoje aukojo: \$100 - A. Pa-
cevičius-Pace, F. Mockus; \$55 -
T.B. Stanuliai; \$50 - A.L. Šeškai;
\$40 - A. Šalvaitis; \$25 - A. Bum-
bulis, V.R. White; \$20 - M. Povi-
laitienė, A.L. Širvinskai, I. Kai-
rienė, R. Tumpa, O.P. Jacikai, F.
Mačiulienė, A. Lemežys, J. Šeš-
kutė, D.G. Procuto; \$10 - T.V.
Samonai. T.B., B.K. ir M.P.

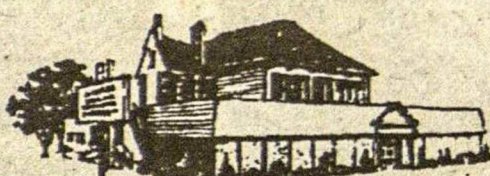
A.a. Zitai Didžbalienei mi-
rus, nuoširdžiai užjaušdami sū-
nus Joną, Vincą ir Stasį su šeimom-
mis, ypač jos labai mylimus vai-
kaičius *Kovai su vėžiu, džiova ir*
cukralige sergantiems vaikučiams
Lietuvoje aukojo: \$100 - D.J.
Didžbaliai; \$50 - J.J. Zenkevičiai;
\$40 - D. Prasauskienė (JAV);
\$30 - A.A. Laurinaičiai; \$25 - A.
Bumbulis, V.R. White; \$20 - O.
Naruševičienė, R.A. Simanavičiai,
V.V. Prasauskai, N. Bates; \$10 -
K. Ališauskienė. B.M., B.K.

A. a. Irenos Ignaitienės atmi-
nimui pagerbti jos giminės -
Vincas Baršauskas, Algis Bar-
šauskas, V.D. Baršauskai, S.A.
Baršauskai ir Irena, A. Bulkai -
Tėviškės žiburiams aukojo \$100.

MARLATT FUNERAL HOMES

Marlatt laidotuvių namai jau daug metų
teikia aukštos kokybės paslaugas
erdviose patalpose

*Mes jaučiamės naudingi galėdami ir
toliau teikti paslaugas
HAMILTONO LIETUVIŲ BENDRUOMENEI*

615 Main Street East
Hamilton 528-6303

195 King Street West
Dundas 627-7452

Alan D. Macdonald
Manager

A+TA
ALDONAI KVEDARIENEI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamo vyrui
PRANUI, žentui WALLY ir visiems artimiesiems -

B. S. Sakalai

A. R. Jonaičiai

dr. V. ir V. Mikėnai

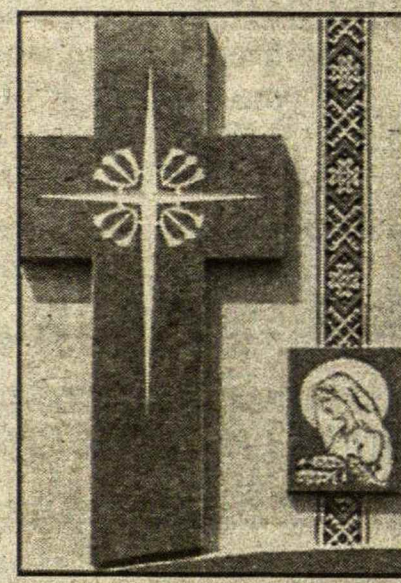
SMITH MONUMENT CO. LTD

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiamo lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ interneto tinklalapis www.tzib.com
laukia jūsų apsilankymo. Kviečiame susipažinti su juo ir
siųsti savo pastabas elektroniniu paštu -

tevzib@pathcom.com

TORONTO

I Kanados kariuomenės Borden stovyklą atvyko anglų kalbos mokyti Lietuvos kariuomenės pajėgų karininkai keturių mėnesių kursui: Lietuvos karo akademijos viršininko pavaduotojas kariniam rengimui plk. Arūnas Dudavičius, Panevėžio karaliaus Mindaugo 1-os kuopos vado pavaduotojas vyr. lt. Marius Steponavičius, Karinių jūrų pajėgų laivo "Kuršis" vado pavaduotojas vyr. lt. Egidijus Oleškevičius, Lietuvos kariuomenės pajėgų Karinės oro erdvės kontrolės centro atpažinimo karininkas vyr. lt. Dimitrijus Ralf ir Karo medicinos tarnybos karių asmens sveikatos priežiūros organizavimo karininkė Džeraldina Šilinytė. Trumpam dviejų mėnesių kursui atvyko Lietuvos kariuomenės vidaus revizijos departamentų kpt. Mindaugas Žilėnas. Karininkai dalyvaus kariuomenės šventės minėjime Toronte lapkričio mėnesį. Tautybų dienos paroda įvyks ketvirtadienį, spalio 13.

Vytautas Pečiulis

I pasaulio jaunimo dienas rugpjūčio 16-21 d.d. Vokietijos Kiolne buvo išvykusi grupė lietuviško jaunimo iš Kanados (17) ir JAV (20). Dienose dalyvavo popiežius Benediktas XVI, Vilniaus arkivyskupas kardinolas Audrys Juozas Bačkis, Vilkaviškio vyskupijos vyskupas Rimantas Norvila, kiti Lietuvos kunigai ir 2000 Lietuvos jaunuolių. Šiaurės Amerikos grupei vadovavo Lietuvos VK delegatas užsienio lietuviams katalikams prelatas Edmundas Putrimas, užsienio lietuvių jaunimo sielovados koordinatorė Birutė Bublienė ir Detroito lietuvių parapijos klebonas kun. Ričardas Repšys. Kelionės maršrutą Vokietijoje padėjo suorganizuoti Vasario 16-tosios gimnazijos direktorius Andrius Šmitas. Detroito jaunimas buvo surengęs įvairius lėšų telkimo projektus, o Kanados jaunimą parėmė Prisikėlimo kredito kooperatyvas ir Kanados lietuvių fondas. Paskutinės Pasaulio jaunimo dienos įvyko Toronte 2002 m. Dalyvavo popiežius Jonas Paulius II, vysk. R. Norvila, 25 kunigai ir 300 jaunimo iš Lietuvos. **Prel. E. Putrimas**

Lietuvių tautodailės instituto metinis narių suvažiavimas įvyks š.m. rugsėjo 17, šeštadienį, 12 val. Lino ir Rasos Veselkų sodyje, "Rambyne", 198 Simpson Road, prie 11 kelio, Leeds-Grenville County, Ontario – (Rideau Canal ir Jones Falls apylin-

kėje). Dėl platesnės informacijos kreiptis į LTI valdybos pirm. Aldoną Veselkienę tel. 613 382-8448 arba Rasą Veselkienę tel. 613 359-1160. Į suvažiavimą kviečiami nariai ir svečiai.

Kasmet per suvažiavimą yra atliekamas išpareigojimas, nušaltas ir patvirtintas Kanados valdžios įstatymais ir stropiai tikrinamas. LT institutas yra kultūrinė ir meninė, pelno nesiekianti, registruota organizacija. Po einausių reikalų bus aptariama itin svarbi ateities veikla. Nariai kviečiami atsivežti savo naujai sukurtų tautodailės darbų dienos parodai. Po susirinkimo bus rodomas filmas: *Signs Out of Time – M. Gimbutas story*. Marija Gimbutienė – mokslininkė, archeologė, knygų autorė apie ankstyvąją civilizaciją ir pirmųjų lietuvių įnašą į Europos kultūrą.

LTI valdyba

Mažeikių gimnazijos buvusių mokinių skaičius išeivijoje labai sumažėjo. Toronte gyvenančių mokinių grupė dar vis palaiko ryšius su gimnazija ir ją remia jau devinti metai. Užsakomos šv. Mišios už mirusius mokytojus ir mokinius. Po Mišių vyksta pasitarimai ir pabendravimai. Šiais metais Bronė Maziliauskienė pasikvietė visas į savo jaukius namus. Ji padėkojo grupei už sveikinimus ir įteiktas gėles jos 90-tojo gimtadienio proga. B. Maziliauskienė sukalbėjo maldą, kuri buvo kalbama gimnazijoje prieš pamokas. Visos stebėjimos jos puikia atmintimi, kai padeklamavo trijų posmelių eilėraštį, kurį deklamavusi antrajame skyriuje.

Po gražių pietų vyko Reginos Ulbinės pranešimas, kuriame siūlyta pratęsti *Tėviškės žiburių* prenumeratą, ateinančioms metams užsakyti balandžio mėn. Mišias; taipgi pasiūsta 300 dolerių auka rašinių konkursui. Ryšis su gimnazija dvasiškai visas atgaivina, suartina su jaunų dienų prisiminimais ir mokytojais, kurie mums davė tiek daug dvasinių vertybių ir įdiegė meilę gimtajam kraštui. **Dalyvė**

PRENUMERATORIŲ DĖMESIUI. Sekite savo prenumeratos baigimosi datą, kuri yra pažymėta ant laikraščio lipdės su jūsų adresu. Nelaukite priminimo - laiku ją atnaujinkite. Tuo sutaupysite administracijos laiką ir pašto išlaidas.

Visi buvę Londono "BALTIJOS" ansambliečiai, U.W.O lietuvių studentų klubo nariai, buvę ir esantys Londono, ON, ir apylinkių lietuviai, draugai bei artimieji - iš toli ir arti

MALONIAI KVIEČIAM!

SUGRĮŽTUVES LONDONE

š.m. spalio 1, šeštadienį, 4 v.p.p.

**Šiluvos Marijos parapijos salėje
1414 Dundas St.E., London, ON**

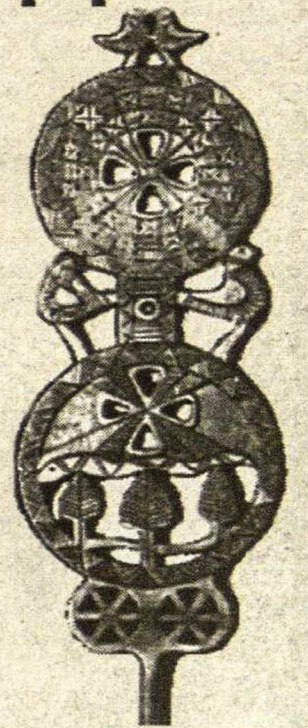
KAIMIŠKAS BALIUS

**ŠILTA VAKARIENĖ • BARAS • LOTERIJA • ŠOKIAI
ir kiti įdomūs "NETIKĖTUMAI"**

Registracija ar informacija:

dragon@com.org arba

tel.: 519-652-6837 - Stasys Keras

PADĖKA

Dėkojame visiems atvykusiems ir prisidėjusiems prie mūsų mergvakario š. m. birželio 28 d. Buvo tikrai smagu visus pamatyti, kartu vaišintis ir švęsti. Ypač padėka visoms rengėjoms, suorganizavusioms tokių puikų vakarą. Jūsų visų prisidėjimas mums suteiks gražią pradžią mūsų vedybiniam gyvenimui. Ačiū - **Jennifer Hunt ir Kristofas Girdauskas**

A. a. Liucijos Meškauskienės atminimui Zita Vainauskienė *Tėviškės žiburiams* aukojo \$20.

HomeLife
HomeLife Realty
Plus Ltd.
2261 Bloor St. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų
pirkimo-pardavimo reikalais.
Patarnauju lietuvių visuomenei 18 metų.

**Rikis Punkris
REALTOR**

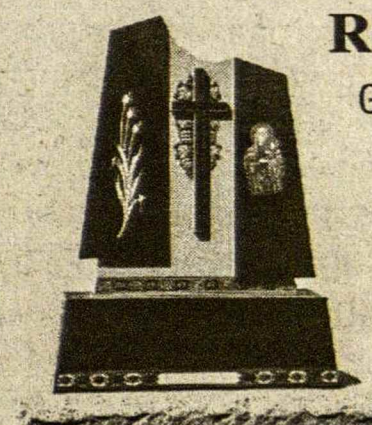

HomeLife
Experience Realty Inc.

Ketinate parduoti?

- Speciali pardavimo sistema
 - Sąžiningas patarnavimas
 - Įvertinimas - nemokamas
- Skambinkite: 905 896-1177**

Tinklalapis: www.rickpunkris.com

ROCK OF EUROPE INC.

GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA

(416) 232-1250

83 Six Point Road
(į pietus nuo Bloor, netoli Islington)
Toronto, ON M8Z 2X3

ĮVAIRIOS ŽINIOS

Eesti Elu (Estonian Life), Toronte leidžiamas estų savaitraštis, š.m. rugpjūčio 12 d. laidoje paskelbė įdomų straipsnį apie ugro-finų tautos Mari El, esančios prie Volgos, spaudą, vykdomą Rusijos federacijos. Straipsnio autorius Paul Goble rašo, kad Suomijos prezidentė Tarja Halonen yra gavusi laišką iš "Mari Ushem" organizacijos vadovės, kuriame aiškinama skurdi Mari El būklė. Leonid Markelov, tos respublikos prezidentas, kuria autoritetinį režimą ir bando respubliką, turinčią 600,000 ugro-finų kilmės gyventojų, atskirti nuo pasaulio.

Respublika esanti pati vargingiausia šalis Rusijos federacijoje ir akiškai nykstanti. Gyvenimas labai skurdus, savižudybių skaičius pats aukščiausias, vietinės mokyklos uždarinėjamos, rusinimas intensyvus. Laiške prašoma, kad Suomijos prezidentė, susitikusi su Putinu, atkreiptų jo dėmesį į skriaudžiamą šalį. Savo ruožtu ugro-finų tautos estai, suimiai ir vengrai š.m. vasario mėn. surinko 10,000 parašų iš 73 kraštų, išsiuntinėjo kreipimąsi tarptautinėm organizacijom, kuriame nurodoma tos mažos Rusijos plotuose tebe gyvuojančios tautos būklė. S.

**Ketinate keliauti - TEIRAUKITĖS
ASTRA SKUPAITĖ-TATARSKY**

Jums suteiks informaciją ir pasiūlys
geriausią maršrutą geriausiomis kainomis

**Norintys skristi
į Lietuvą -
TEIRAUKITĖS**

Jūsų paslaugoms - mūsų agentūros atstovai:
HELSINKIJE, FRANKFURTE, VILNIUJE

"BEST WAY TO TRAVEL"

Royal York Plaza, 1500 Royal York Rd., Etobicoke, ON M9P 3B6
Darbo valandos nuo pirmad. iki penktad., 9.30 v.r. - 6 v.v.

Tel: 416 249-7710 416 209-7737 (mobilus)
1-800-715-5767 Fax: 416 249-7749

**Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian**

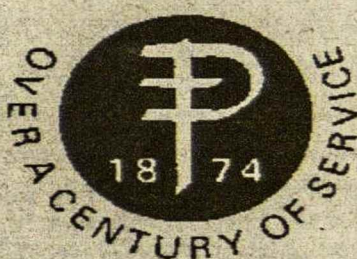
**Fondas
Foundation**

1 Resurrection Rd., Toronto, ON, M9A 5G1 tel. 416-889-5531
Elektroninis paštas: kifondas@on.aibn.com

KLF daugiau kaip 40 metų remia lietuvišką veiklą Kanadoje ir Lietuvoje. Jūsų įnašai ir aukos lieka Fonde kaip nuolatinis šaltinis, sudarantis galimybę remti lietuvių išlaikymą bei studijuojantį jaunimą Kanadoje ir teikti finansinę paramą Lietuvai.

**Prisiminkime Kanados lietuvių fondą
testamentuose ir remkime jį savo aukomis.**

Raštinės darbo valandos: pirmad. ir trečiad. nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p.
Telefonas veikia nuo pirmad. iki penktad. tarp 9 v.r. ir 5 v.v.
Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių.

Turner & Porter

LAI DOTUVIŲ NAMAI

**TORONTE
ETOBICOKE**

ir

MISSISSAUGOJE

TORONTO

Anapilio parapijos žinios

• Praeitą sekmadienį Lietuvos kankinių šventovėje abiejų Mišių metu labai gražiai giedojo Lilijos Turūtaitės vadovaujamas "Dainos" choras.

• Rugpjūčio 17, trečiadienį, iš Lietuvos kankinių šventovės palaidotas Cambridge mieste gyvenęs a.a. Vladas Bardzilauskas, 82 m. amžiaus.

• KKK moterų draugijos mūsų parapijos skyrius po vasaros atostogų pradeda savo veiklą susirinkimu rugsėjo 11, sekmadienį, po 11 v.r. Mišių Anapilio parodų salėje. Susirinkime pakviestas kalbėti pėdos specialistas Robertas Nekrašas. Visi kviečiami dalyvauti.

• Lietuvos kankinių šventovės choras po vasaros atostogų rinksis savo pirmajai repeticijai rugsėjo 18, sekmadienį, 10 val. ryto įprastame repeticijų kambaryje Anapilio salės antrame aukšte. Tą sekmadienį choras jau giedos per 11 v.r. Mišias. Visi buvusieji choro nariai bei nauji kandidatai kviečiami įsijungti į dartinio choro gretas ir kuo iškilmingiau garbinti Dievą giesmėmis.

• Lietuvos kankinių šventė – mūsų parapijos atlydai – šiais metais bus rugsėjo 25, sekmadienį. Ta proga vysk. Paulius Baltakis, OFM, mūsų vaikučiams suteiks Sutvirtinimo sakramentą ir bus prisimintos mūsų mirusio klebono a.a. kun. Petro Ažubalio XXV mirties metinės. Tą sekmadienį 11 v.r. Mišių nebus, nes bus iškilmingos pamaldos po pietų: 3 val. iškilminga eiseną į kapines, kur bus meldžiamasi prie a.a. kun. Petro Ažubalio kapo. Po to visi susirinkime Mišioms šventovėje, kurių metu bus teikiamas Sutvirtinimo sakramentas. Pasakui 5 val. Anapilio salėje vyks iškilmingos vaišės su atitinkama programa. Vaišėms bilietai bus platinami parapijos salėje tik du sekmadienius: rugsėjo 11 ir 18 dienomis. Kitu metu prašome skambinti Reginei Celejewskai tel. 416 231-8832.

• Anapilio knygyne galima įsigyti neseniai iš Lietuvos gautų įvairių rūšių maldaknygių. Taipgi galima įsigyti neseniai išleistą Anapilio vaikų choro "Gintarėliai" garsaploktę (CD).

• Mišios rugpjūčio 28, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. dr. Klemensą ir Juliją Liutkus; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 10.30 v.r. už a.a. Feliksą Noreiką; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje rugpjūčio 27, šeštadienį, 3 v.p.p. už a.a. Viktorą ir Nijolę Vitkauskus.

Išėvijos lietuvių klierikų studijų fondui \$100 aukėjo B. Galinienė.

Šv. Jono lietuvių kapinėms \$1,000 aukėjo J. Kuzmas.

Prisikėlimo parapijos žinios

• Parapijos jaunimo 16 žmonių grupė, kuriai vadovavo prel. E. Putrimas, praeitą sekmadienį susitiko su popiežium Benediktu XVI Kiolno mieste, Vokietijoje, kur buvo vyko Pasaulio jaunimo dienos.

• "Ikonai Lietuvoje" – tai paskaitos tema, kuria kalbės trys pranciškonai – kun. Paulius Vainekis, OFM, kun. Gediminas Numgaudis, OFM, ir br. Carlo Bertagnin, OFM, rugsėjo 10, šeštadienį, 10.30 v.r. parapijos salėje. Po paskaitos kava ir pyragai.

• Rugpjūčio 23 d. Pickering mieste iš laidotuvių namų su maldomis palydėta į krematoriumą a.a. Aldona Kvedarienė, 85 m.

• Parapijos jaunimo choras pradės naują sezoną pirmąją repeticiją rugsėjo 11 d., po 10.45 v.r. Mišių muzikos kambaryje.

• Santuokos sakramentą priėmė Tomas Jonys ir Melanie Pereira. Santuokai ruošiasi Bernadeta R. Ramanauskaitė su Craig W. Wargalla.

• Parapijos tarybos labdaros sekcijos organizuojamas vartotų drabužių ir daiktų išpardavimas vyks parapijos salėje spalio 21-22.

• Mišios sekmadienį, rugpjūčio 28: 8 v.r. už a.a. Romą Draudvilą – 19 metinės, 9 v.r. už Vanagų šeimos mirusius; 10.45 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius, už a.a. Vincą Normantą – 5 metinės, už a.a. Kazimierą, Ireną ir Bronių Ardavičius; 12.15 v.d. už a.a. Jurgį Šimaitį.

A.a. Aldonos Dranginienės atminimui, užjausdama jos artimuosius, Liuda Daunienė TŽ aukėjo \$100.

Tremtinių vaikų mokyklai "Lietuvių Namai" Vilniuje Vytautas Montvilas paaukojo \$300.

Kanados lietuvių jaunimo sąjungos suvažiavimas įvyks š.m. rugsėjo 16-18 d.d. "Kretingos" stovyklavietėje, Vasagoje. Kaina – \$35 atstovams, \$50 dalyviams. Atsivežti patalynę, šiltus drabužius, sąsiuvinį užrašams. Registruotis el.paštu tomjonaitis@yahoo.ca iki rugsėjo 14 d., pateikiant vardą/pavardę, amžių ir adresą. Bus idomos diskusijos, valdybos rinkimai, pranešimai apie 2006 m. įvyksiantį XII PLJ kongresą. Atstovams dalyvavimas posėdžiuose būtinas. Laukiame visų atvykstant!

KLJS valdyba

Lietuvių Namų žinios

• Rugpjūčio 21 d. Lietuvių Namų svetainėje pietavo 155 svečiai.

• Lietuvių Namų valdybos posėdis – rugsėjo 14 d., 7 v.v. LN seklyčioje.

• Barui "Lokys" skubiai reikalingas tarnautojas (barmenas). Dėl papildomos informacijos teirautis tel. 416 532-3311 arba kreiptis į Lietuvių Namų raštinę.

• "Lokyje" galima gauti įvairių lietuviškų maisto gaminių. Teirautis tel. 416 534-8214. Norintys pasiimti sekmadieniais gaminamų patiekalų į namus prašomi iš anksto užsisakyti tel. 416 532-3311.

Metinė šventė Midlande

Lietuvių pamaldos, prisimenant žuvusius už Lietuvos laisvę, įvyko rugpjūčio 21 d. Kanados kankinių šventovėje Midlande. Mišias koncelebravo penki kunigai: pagrindinis Hamiltono Aušros Vartų parapijoje einantis klebonas pareigas Arūnas Brazauskas, OFM, Toronto Prisikėlimo parapijos klebonas Augustinas Simanavičius, OFM, Anapilio Lietuvos kankinių parapijos klebonas prel. Jonas Staškevičius bei šios parapijos vikaras Vytautas Staškevičius ir Londono Šv. Marijos Šiluvos parapijos klebonas Kazimieras Kaknevičius.

Kryžiaus keliams vadovavo kun. Arūnas Brazauskas, OFM, ir klierikai pranciškonai br. Antanas Blužas bei br. Alvydas Virbalis iš Lietuvos, atlikę Mišių skaitinius. Pamokslą pasakė kun. A. Brazauskas, OFM. Giedojo ir bendram giedojimui vadovavo Dana Enskaitienė, vargonavo Danguolė Radtke.

Pamaldose dalyvavo su vėliavomis ir pasipuošusios tautiniais drabužiais KKKM draugijos Hamiltono, Anapilio ir Toronto Prisikėlimo parapijų skyrių narės, taipgi uniformuoti Toronto šaulių kuopos šauliai, vadovaujami Vytauto Pečiulio. Pastarasis vadovavo ir procesijai, kurioje dalyvavo šeši Lietuvos karininkai (viena moteris), tarp jų plk. Arūnas Dudaravičius, Lietuvos gen. Žemaičio karo akademijos viršininko pavaduotojas. Įspūdinga procesija praturtino pamaldas.

Po Mišių prie lietuvių kryžiaus kun. A. Brazauskas, OFM, prisimenant Lietuvos kankinius, sukalbėjo maldą, visi sugiedojo *Marija, Marija* ir Tautos himną. Šiais metais pamaldas organizavo Hamiltono Aušros Vartų parapija. Visomis tarnybomis nuo-

MONTREAL

Aušros Vartų parapija

Šaulių kuopos rūpesčiu buvo surengtas susitikimas su kun. J. Aranausku, SJ, "Palangos" vasarvietėje pas Kaz. Krikščiokaitienę. Paaikėjo, kad kunigas šiemet švenčia 60-ties metų kunigystės sukaktį. Kuopos vadas Ant. Žiūkas pasveikino kun. J. Aranauską visų atvažiavusių vardu. Maloniai praleista popietė prie suneštinių vaišių. Dėkodamas kun. J. Aranauskas prisiminė sunkius Aušros Vartų steigimosi metus ir bendrą visų darbą bei rūpestį sava parapija. Ragino visus, kas tik gali, prisidėti savo dalyvavimu ir darbu prie parapijos gyvenimo ir išlikimo. Ypač džiaugėsi, kad buvę parapijiečiai jo nepamiršta.

Aušros Vartų parapijos salėje po 11 val. Mišių, rugpjūčio 21 d. buvo atsisveikinta su kun.

dr. F. Jucevičium, kuris praturtino vasaros sekmadienius savo atnašautomis Mišiomis ir turiningais pamokslais. Kunigui, jį vežiojusiemis parapijiečiams ir dalyviams padėkojo Alb. Urbonas. Kunigas pasidžiaugė, kad Aušros Vartų parapijoje jaučiasi kaip namuose. Atsisveikinimas surengtas Zinos ir Albino Urbonų rūpesčiu. Vaišės paruošė Loreta Polichauskaitė. Iš atostogų, praleistų Lietuvoje, grįžo klebonas kun. R. Birbilas.

A.a. Arūnas Mockus, buvęs montrealietis, 53 m. amžiaus, po ilgos ligos mirė rugpjūčio 11 d. Kelowna, BC. Gedulinės Mišios buvo atnašautos rugpjūčio 15 d. Montrealyje liko motina Sofija, sesuo Junė ir brolis Edmundas su šeimomis, daug giminių bei artimųjų. D.S.

ADAMONIS CASTELLI INSURANCES

LABRECQUE, BROUILLETTE, CASTELLI INC.

1001 SHERBROOKE ST.E., SUITE 555, MONTREAL, QUE. H2L 1L3

TEL: 514-286-1985

FAX: 514-286-1981

Joana Adamonis A.I.B.

Petrus Adamonis C.I.B.

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue de Sève
Montréal (Québec H4E 2A8)

Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349

širdžiai pasirūpino Regina Chormanskytė. Maldininkus iš Hamiltono į pamaldas vežė du autobusai, kiti suvažiojo savo priemonėmis. Pasak maldininkų, šiais metais dalyvavo daugiau žmonių pamaldose nei pernai.

Kanados lietuvių katalikų centras nuoširdžiai dėkoja kunigams, visoms tarnyboms, Lietuvos karininkams bei visiems pamaldų dalyviams. J.A.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

"BALTIC TREE SERVICE". Genėju ir apsaugau nuo ligų bei kenkėjų visų rūšių medžius, krūmus pigiai ir tvarkingai. Pagrąžinsiu jūsų kiemo vaizdą! Darius Lelis: 647-519-2299 (nešioj.)

IEŠKOME moters, kuri gyventų kartu arba ateitų kasdien padėti vyresnio amžiaus porai namų ruošos darbuose, ligonės priežiūroje. High Park rajone. Skambinti tel. 416 839-9974.

IEŠKOME auklės dviems mažiesiems vaikams, kuri gyventų kartu Richmond Hill rajone. Skambinti tel. 416 723-8646.

KELIONIŲ DRAUDIMĄ parūpinu keliaujantiems į užsienį ir atvykstantiems į Kanadą. Skambinti Mariui Rusinui tel. 416 588-2808 (ext. 26) dienos metu.

SKYTRAIN LTD

TOURS & TRAVEL

2558 Danforth Ave. Toronto M4C 1L3

BILIAI | LIETUVAI!

ŽEMIAUSIOS KAINOS!

SKAMBINKITE VIOLETAI

416-690-4922

DANTŲ GYDYTOJA

Dr. Gintarė Sungailienė

115 Lakeshore Rd.E.

Mississauga, Ont. L5G 1E5

(I vakarus nuo Hurontario)

Tel. 905 271-7171

ORTODONTAS

(Orthodontist)

DR. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.

2326 Bloor Street West, Suite 200

(Prie Jane gatvės)

416 769-2526

PUNIA

CONSTRUCTION LTD.

REMONTAI

vidaus ir išorės; 15-os metų patyrimas; profesionalus, kokybiškas darbo atlikimas.

Perkant ar parduodant namą verta paskambinti

ALVYDUI GRIGUČIUI

cell: (416) 560-0122

namų: (905) 848-9628

TORONTO LIETUVIŲ PENSININKŲ KLUBAS

ieško tarnautojo,

kuris gyventų ir dirbtų "Vilnius Manor" pastate
prižiūrėtoju-vedėju (superintendent)

Turi mokėti anglų ir lietuvių kalbas ir turėti savo automobilį. Bendros pareigos yra susietos su pastato priežiūra, švara ir pataisymais pagal sutartį. Prie atlyginimo gaunamas dviejų miegamųjų butas. Reikia bendradarbiauti su administracija, gyventojais ir valdyba. Darbuotojas yra atsakingas visas 7 dienas per savaitę, 24 val. per dieną. Atostogų ir to meto atlyginimas pagal susitarimą.

PAREIŠKIMUS (RESUME) RAŠYTI IKI RUGSĖJO 2 D. ADRESU:

"Vilnius Manor", pirm. B. Saplys,

1700 Bloor St.W., Toronto, ON, M6P 4C3